

Základní věc je číst, číst a číst. Protože když čtete, přemýšlíte. A když přemýšlíte, dostáváte nové nápady. Čtení aktivuje části mozku, které žádná jiná činnost aktivovat neumí. Také probouzí představivost. Když se podíváte na fotku Benátek, moc o ní nepřemýšlíte. Ale když o tom čtete, musíte zapojit i představivost. Čtení je něco, co z nás dělá lidi.

Václav Smilníhy

Erotická literatura

Erotická literatura je taková literatura, která má primárně navodit pocity vzrušení čtenáře, nebo poučovat v oblasti sexuální techniky. Tato literatura často bývá ve formě románu. Zahrnuje i obrázky, a to jak malované, tak fotografické.

Nejnámějším literárním dílem zabývajícím se erotickou tematikou je Kámasútra.

V současné době patří mezi nejrozšířenější erotické texty erotické povídky.

Erotická literatura již dnes není tabu

Erotická literatura. Dnes již nespoutaná a plná netabuizovaných témat. Dlouho se vyvíjela a procházela obdobím, kdy byla cenzurovaná, než se mohla veřejně odkrýt v celé své kráse.

Básnička Saphó a její Óda na Afroditu, která opěvuje ženskou krásu, se stala zakladatelkou erotického lyrismu. Také Platón a jeho texty (428 – 348 př. n. l.) a další antičtí i středověcí spisovatelé se nechávali inspirovat erotikou. Literární erotismus zahrnuje mnoho žánrů a úrovní kromě pornografie. Mezi ní a erotikou je rozdíl. Erotika téma nabídne, ale neukáže světu všechno, a tak nechá průchod fantazii a touze čtenáře, kdežto pornografie přímočaře vyjadřuje svůj záměr.

Pojem erotická literatura vznikl v 19. století, kdy se přívlastek „erotický“ začal používat na počest řeckého boha Erota, který byl spojován nejen se sexualitou, ale i duchovní láskou a touhou.

Afrodita

Každopádně vše začíná u touhy. Ta se v době od 16. do 19. století, schovaná za manželský sex, musela ve svých projevech krotit, aby nenabourala morálku lidu.

Sexuální touha je něco přirozeného, ne však nutně tolerovaného. Vždy byla více či méně eliminována vyjádřením puritánské církve, která postavila zlo a sex do jedné linie. Přizpůsobovala se mravům a době, podléhala cenzuře. Ve druhé polovině 20. století se touha přetvořila v obchod, pronikla na trh a stala se výborným prodejním artiklem.

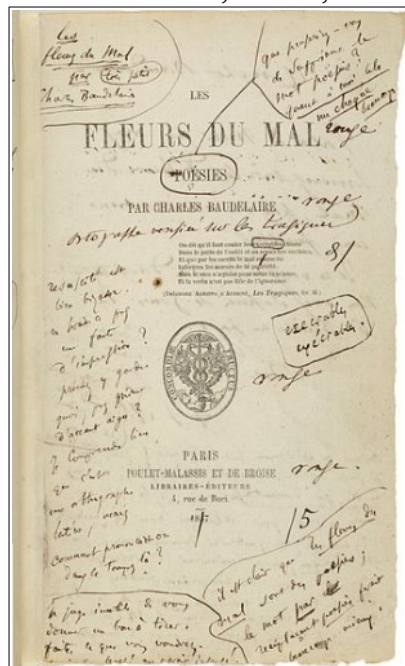
Erotická literatura jako taková vznikla vlastně kvůli dvojímu pohledu křesťanské věrouky. Církev měla stanovovat hranici mezi slušností a obscénností, a určovala, co je správné. Všechno erotické, včetně literatury, se samozřejmě odsuzovalo pro spojení s hříchem, na sex se pohlíželo pouze jako na součást legitimně uzavřeného a předem dohodnutého manželství bez vášně, což se začalo odrážet i v literárních dílech. Románová literatura přisuzovala všechno hezké pouze mimomanželským a utajovaným poměrům. A tím, že křesťanství nedovolovalo veřejné vyjádření erotična, dostalo se do pozice jakési vyšší moci, které je zapotřebí vzdorovat. Každá doba měla a má svoje rebely.

Pravidla jsou od toho, aby se porušovala, řekli si mnozí umělci a začali ve svých dílech opěvovat sexuální perverze a objevovat rozkoš v krutosti. Díla jako naturalistická Nana od Émila Zoly (ve své době považovaná za pornografické dílo), Flaubertova Paní Bovaryová nebo básně

Claude Ramey: Sappó (mramor, 1801). Sappó byla starořecká básnička z Mytilény na ostrově Lesbos, kulturním centru v 7. století př. n. l., vedla zde dívčí internátní školu.

S vynálezem knihtisku na konci 15. století cenzura fungovala na plné obrátky, texty nesměly hanobit královskou moc, církev, ani dobré mravy. Do Francouzské revoluce se distribuce „nemravných“ knih

Frontispis vydání *des Fleurs du mal* (Květy zla) z roku 1857, opatřený poznámkami Charles Baudelaira.

prováděla v Holandsku, jak píše Franck Évrard v díle *Erotická literatura aneb Psaní rozkoše*. V 18. století se honba za autory „oplzlých“ děl trochu mírní, avšak s Napoleonem se přísná cenzura vrací, a co hůř, zesiluje. V roce 1857 jsou například díla autorů Flauberta a Baudelaira postavena před soudní senát za nemorální výrazy a hanobení víry. Teprve když se církev oddělila od státu, erotika začala mít právo se projevit. Kromě literatury se erotika objevovala v divadelní sféře, poezii, písni. Začala vzkvétat a lehkost v ní obsažená zaujímala prostor pro nadnesené, smyšlené i fantazijní texty. Mnoho autorů erotiku oslavovalo – Guillaume Apollinaire, Fréderica Garda, Fellacie Dessertová a další. Pak zbýval už jen krůček od textu k filmovému obrazu a fotografiím. Nahota se od roku 1893 stala vděčným a vyhledávaným námětem fotografů. 19. století přineslo erotickou vnímavost spisovatelů a pravdivé zobrazování reality. Zároveň se rodí *femme fatale* – osudová žena čili nejoblíbenější téma tohoto století. Dáma, která si podmaní muže, využívá smyslnosti a je nebezpečně krásná a svůdná.

Sexualita se již chápe i z vědecké oblasti, i když by se dalo říct, že se z ní nedělá „věda“. Dochází k prvním sexuologickým průzkumům. Průkopníkem se v této oblasti stává Alfred Charles Kinsey. Průzkumy ukazují široký záběr sexuálních praktik a ženské tělo se začíná odhalovat. Revoluci přináší rok 1965, kdy svět objevil minisukně.

Jelikož ženy nechtěly zůstat pouhou inspirací mužů pro jejich tvorbu, po sexuálním osvobození se samy pustily do psaní erotikou nabitých románů – Emmanuelle Arsenová, Violette Leducová, Regine Deforgesová a další.

autor: Lucie Maixnerová

Kdo si myslí, že je erotická literatura výsadou tohoto století, ten se mýlí. Na denním pořádku byla už před třemi stovkami let.

21. století se stalo věkem erotiky a sexu. Na denním pořádku však čtení erotické a pornografické literatury bylo již před třemi stovkami let. Británie v 17. století nebyla nijak prudérní a o milostných radovánkách si tady lidé rádi četli i na veřejnosti. Dosud se mínilo, že konzumace lechtivých knih byla výsadou jen malé skupiny společnosti a navíc probíhala tajně za zavřenými dveřmi. Jenny Skippová z University of Leeds však doložila, že tomu bylo naopak. Erotická literatura byla nejen běžná, ale dostupná téměř všem a její pročitání lidé nijak neskrývali. „Snažila jsem se uchopit problematiku z pohledu, kolik knih vycházelo, detailně popsat různé typy sexuálního chování vykresleného v knihách a zjistit, kdo dělal co a komu,“ uvedla Jenny Skippová, jež na University of Leeds dokončuje svůj doktorát. Knížky se pak nečetly v ložnici či skrytu domova, ale lidé si je vytáhli i v pivnicích a kavárnách. „Čítávaly se na veřejnosti, všude od londýnských pivnic až po městské kavárny, které nebyly tak úplně střediskem slušné společnosti, jak máme tendenci si občas myslet. Řada těch textů byla ve formě otázek a odpovědí a předčítávala se ve skupině mužů, jeden se ptal, ostatní mu odpovídali,“ tvrdí Skippová. Ačkoli se erotická literatura a její produkce rovnala dnešku, kvalitativně se přeci jen 17. a 21. století liší. Před třemi stovkami let byly knihy určeny především mužům, ženy v nich pak byly popisovány jako podřízené, kurtizány, prostitutky, nositelky pohlavních nemocí a matky deformovaných dětí. „Jen několik málo knih se zabývalo ženami jinak a diskutovalo jejich přirozenost, sexualitu a lascivní aristokratky. Velmi se liší od dnešní erotické produkce. Ty knihy byly mnohem vtipnější, literárnější a více se zaměřovaly na širší společenská témata,“ dodala Skippová.

Komenský sexuální osvěty: Karel Obrátil zachytil erotiku českého venkova

Období národního obrození charakterizoval mimo jiné znovuprobuzený zájem o lidovou slovesnost a folklor. Svě místo však dostala pouze tvorba dokazující mravní vyspělost českého národa. Světlou výjimkou byla díla Karla Jaroslava Obrátila, který se věnoval například erotice a sexualitě.

Proč z obrazu našeho venkova prvek tělesna úplně vymizel? Doboví sběratelé, jako byl například

František Ladislav Čelakovský (1799-1852), akcentovali výchovnou funkci děl a vše „pokleslé“ záměrně vynechávali.

V tomto kontextu působí jako skutečné zjevení Kryptadia z pera Karla Jaroslava Obrátla (1866-1945), která vydal autor vlastním nákladem v letech 1932-1939. Za svoji předcházející knihu Sokolský katechismus (1898) byl zařazen mezi podezřelé osoby, a tak novou sbírku raději ukryl v kanceláři na dívčí škole, již byl ředitelem. Část však někdo ukradl a předal úřadům. Obrátil tak byl kvůli své sběratelské vášni opět perzekvován. Tentokrát důvodem nebylo vypjaté češství jako za starého mocnářství, ale objekt jeho zájmu. Obrátil se totiž věnoval všemu zdánlivě nízkému a tělesnému, a to především na moravském venkově (hlavně Slovácku), i když sem tam badatelsky zavítal i do Čech či na Slovensko. Právě kvůli skryté povaze studovaných zvyklostí nazval svou sbírku Kryptadia. Ono krypto- je totiž první částí složených slov, která znamenají „tajný“ a Kryptadia tedy značí souhrn ukrytých věcí.

Obrozenci vytvářeli obraz nezkažených venkovanů a vše tělesné zamlčovali.

Tématu onanie a prvních sexuálních experimentů dětí a mladistvých se přitom v daném díle věnuje mnoho prostoru. Podle autora totiž u mladých lidí obou pohlaví platilo, že si do jistého věku mohli dělat, co chtěli. Okolí vše považovalo jen za jakousi nevinnou hru. Obrátil tak mimo jiné boří představu o dívkách, které do manželství vstupovaly bez jakýchkoli sexuálních zkušeností.

Kryptadia se ovšem zabývají i vzájemnou interakcí mezi mladými chlapci. Dočteme se například o jinošské hře „Na kanečky“, pod kterou se neskrývá nic jiného, než anální styk. Jako další příklad pak autor uvádí: „Jedenáctiletý má dlouhou chvíli, třináctiletý leží oblečen na břiše v trávě a čte. (...) Jedenáctiletý vytáhne pyj, lehne na čtoucího a snaží se mu jej vpravit aspoň mezi půlky hýždí přes kalhoty. Ležící se však najednou obrátí a řekne: ‚Ale dé mě pokuj, ty sviňo.‘“

S postupujícím věkem se z dětské společnosti začaly vyčleňovat zvláště půvabné dívky, které si měly co nejdéle uchovat svůj pel. Pojem krásy se v jednotlivých krajích velice lišil: „Na Slovácku cení se krása děvčete dle huby (tváře) a dle řitě (zadní části těla).“ (...) „Povídá-li se o některém děvčeti, že je hezké, ale Slovákovi (ze Slovácka) se nelíbí, řekne o něm: ‚hezká jak posraná deska.‘“

Dále byla za půvabnou považována zavalitá postava, což útlé dívky řešily naškrobenými spodničkami. Totéž platilo i na Hané, ovšem s tím, že zatímco obyvatelé Slovácka si cenili plných lýtek, dívky na Hané měly mít lýtka útlá.

Už na obecné škole měl prý každý hoch „svoju děvčicu“ a zhruba v osmé třídě začínala děvčata hledat galány starší, než byla ona sama. „Milostný poměr spřádá se na Slovácku obyčejně mezi chlapci

a děvčaty z téže vesnice.“ Tento zvyk býval střežen tak bedlivě, že přespolní, který by si namlouval cizí dívku, mohl od místních dojít citelné úhony.

Obrátil dále pokračuje: „Styk dospělé mládeže je všude volný. Na Slovácku navštěvují hoši děvčata jednotlivě i houfně, a vždycky hraje přitom hlavní úlohu sexus.“ Tato kolektivní dostaveníčka dokládají i lidové písně. „Stávaj milá spíš-li, namlúvat ťa přišli,/ horňané dolňané – chlapci vlčnovjané.“

Zajímavý byl ráz podobných akcí. Na Slovácku totiž chlapců přišla celá skupina a dívka je musela pustit dovnitř. Hoši se na ni pak různě sáпали a dotírali: „Na děvčicu sa tlačíja a šmátrajú ju.“ Dívka si musela nechat vše líbit, ovšem jen, dokud byla tma. Jestliže tedy některý z chlapců došel k závěru, že on nedostává stejnou příležitost, ze zlosti zapálil sirku a veškerá zábava končila.

Až se chlapci dostatečně pobavili, odešli k další dívce. Pokud však měla navštívená mezi hochy svého „ženicha“, směl u ní zůstat. „Potmě dovolí galánka zase ženichovi všecko. Ani rodiče, ani bratři, ačkoli spí všichni v jedné izbě, neřeknou ani slova.“

Tím se logicky otevírá problematika ochrany proti nechtěnému početí. Chlapci často volili ejakulaci mimo ženské tělo: „Na mlatovni mlátit a před mlatovňu se vytřásá.“ Pokud metoda selhala, šla se dívka „vyscat“ a nepomohlo-li to, přišly na řadu „zeliny“. Pokud ke graviditě přece jen došlo, často pomáhaly i porodní báby, které tak mohly ukojit i svou zvědavost. Na Přerovsku například pracovala jistá Macháčková, která „padlým“ dívkám odmítala pomoci, dokud ji postižená nepřiznala, kdo je otcem.

Mnohem přísnější byl přístup k padlým dívkám na Slovensku. Dívka, která přišla před svatbou o věneček, nebývala při ohláškách označována jako „poctivá“, ale jen jako „uctivá“. Pokud se vdávalo padlé děvče na Brněnsku, nesla za ním chasa dokonce kolébku. Jinde musela provinilá dělat různé potupné práce, nebo lézt po kostele po kolenou, či klečct před chrámovými dveřmi. Takové děvče nesmělo jít ke zpovědi s pannami, ale stálo a čekalo a každý z komunity do něj s chutí strčil. Pro nemanželské dítě byl problém najít kmotra či kmotru. Na Slovácku se trestu dočkal i svůdce. Musel sundat klobouček s kohoutím perem a přátelé ho mezi sebou nesnesli ani v kostele: „Ten stréc nepatří mezi nás.“

Mnohem vzácnější jsou doklady o sexuálním životě starších členů komunity. Jako jakási konkubína fungovala často služebná dívka, jejíž neplnoprávné postavení ji nedovolovalo účinně se bránit. Proto bývala „paní k ruce a pánovi k tělu“ a mužská část rodiny získávala první milostné ostruhy právě s ní.

Obrátil nám však dochoval i případy interakce dvou rovnoprávných osob: „Jednou se potkali za vsí u Prostějovska dva dospělí, asi 40letí. Muž se ženou. Vyprávěli si o zcela nevinných věcech a najednou řekne muž: ‚A víš co? Pojď zamrdat‘ (...)‘ A žena šla mlčky, ani se nezarděla.“ Podobný doklad pak máme z Plumlovka: „Jindy vyzval tamtéž muž ženskou: ‚Pojď, zamrdáme si!‘ A žena šla za ním rovněž mlčky, jen mu připomněla: ‚Jenom mě nenabóché.‘“

autor: Jitka Tláskalová

Mýtus střídá pohádku: Originál Kámasútry je pěkná nuda!

Slavná Kámasútra. Příslib toho, co je pikantní, dráždivé a exotické? Vlastně ani ne – originál je nudnější než telefonní seznam...

Muž velkého ducha: mnich, filozof a učenec Mallanága Vátsjájana je postavou poněkud záhadnou. Žil a svá moudrá díla tvořil někdy na rozmezí 4. a 6. století našeho letopočtu, tedy ve zlaté éře mocné Guptovské říše. Ta se rozprostírala na podstatné části severní Indie, včetně Pákistánu a Bangladéše a byla pro další generace kolébkou vzdělanosti a kultury. A pochopitelně, jak už to během období blaha a rozvoje bývá, také uvolněných mravů a prostopášnosti...

Vátsjájana se pokusil svým Poučením o rozkoši (Káma v sanskrtu značí indického boha touhy, Sútra značí předávanou vědomost, učebnici) vnést do lehce chaotické dvorské a měšťanské sexuality pořádek.

Byl dobře vědom toho, jaké povinnosti má žena vůči muži a naopak. Mužům neodpíral služeb konkubín, jen je upozorňoval, jaké je postavení nevěstek ve společnosti, a že není radno zaměřovat krátké

chvíle potěšení za rodinné štěstí. „Je prostě rozdíl mezi láskou a manželstvím. Zatímco jedno musí být ve své posvátnosti nedotknutelné, aby nebylo narušení plození potomků, to druhé je tu od radosti, uspokojování potřeb každého člověka.“

Jen prosím nemíchat hrušky a jablka dohromady! V indickém podání tedy spíš datle a fíky. Aby slovný Vátsjána dodal svému dílu větší váhy, pracoval údajně s historickými zdroji, jednotlivými

Původně byl text Kámasútry bez obrázků. A měl především sloužit k uvedení do milostného života.

úryvky tzv. kámašaster tedy erotickými příručkami z časů dřívějších, kdy to prý fungovalo lépe. Ať už byl Vátsjána zlomyslný mnich, který chtěl nalákat mladistvé Gupty ke čtení pedantsky strohého a nudného textu, či nikoliv, výsledek sám je dosti rozpačitý.

Pravda, není radno soudit knihu podle obálky, ale letný náhled do obsahu cosi prozrazuje. Šestatřicet kapitol, organizovaných do sedmi celků, celkem nějakých tisíc dvě stě padesát komplikovaných veršů. Ty v sobě nesou učení o Dharmě, ctnostném životě, Arthě, tedy materiálním blahobytu, Kámě, pokušení a touze a nad nimi postavené vše-osvobozující Mokše. Všechno souvisí se vším, jedno nejde bez druhého, a tak podobně. Pokud budeme chápat Kámasútru jako erotický manuál, dojdeme zklamání. Namísto hutného čtiva hlubinná východní filozofie, která má připravit na nástrahy sexuálního života. Něco jako Nová pravidla silničního provozu, jen trochu šmrncnutá vonnými tyčinkami...

První částí je Dattaka. Tedy pět kapitol, které popisují účel celé knihy, a snaží se čtenáře přivést k uvědomění, o co v životě skutečně jde. Jaké jsou priority spořádaného života? Jak by měl člověk, v tomto díle myšleno muž, pracovat se svými znalostmi a kde by si měl nové osvojovat? Co obnáší být váženým mužem? Tuto příručku dvorské etiky by každý záhy odložil, kdyby nenásledovalo několik rad a poučení, co se týká čistoty milostné komnaty a především intimní hygieny, a které je doplněno ještě několik zmínek o „ženách pro muže vhodných a nevhodných“ a také: jak důležité je mít dobrého zprostředkovatele milostných dobrodružství. Nepřísluší se přece váženému muži, aby se potuloval v pochybných čtvrtích, že? Pokud usínáte nudou, vězte, že vás na čas zachrání druhá sekce, tedy deset kapitol Suvarnanabha.

Ta je o poznání zajímavější. Vzpomínáte si na členění lidských samců a samic podle fyzických dispozic do kategorií „zajíc, kuň a slon“? To je přesně ono! Po tomto zoologickém intermezzu se dostáváme k popisu přede hry: mazlení, polibky, způsoby objetí. Tonete v nejistotě, ať muž či žena, jak správně sténat? Nalistujte v Suvarnanabha třetí kapitolu, a máte jasno! Používat zuby, nehty, drápy? Ne vždy se to hodí... zato takové plácnutí ve správný moment a do správných partií dokáže prý zázraky.

Ostatně, fyzický kontakt obou partnerů by měl být podle Vátsjány komplexní, a rozhodně by neměl

zavánět stereotypem. „Základem je co nejčastější střídání sexuálních poloh.“ I proto jich nabízí v popisné formě čtyřiašedesát. Čtete dobře: ne tisíce, ne stovky! Šedesát čtyři. A prosím – žádné obrázky. Ilustrace totiž nejsou součástí této kapitoly, dodány byly až k dílům vycházejícím v Evropě. Co se tedy proboha skrývá v těch zbývajících jednadvaceti kapitolách?

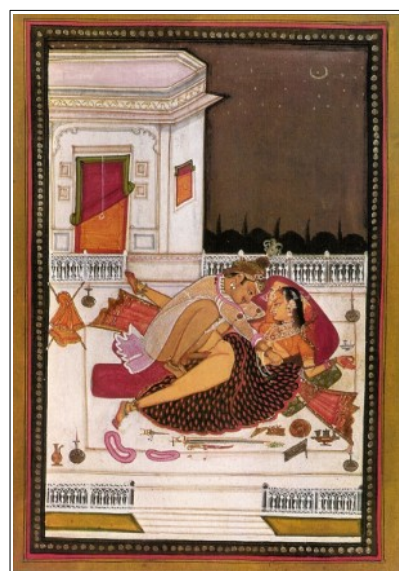
Ghotakamukha vás poučí například o tom, jak si získat ženu. Jak o ni pečovat, jak dosáhnout toho, aby se příjemně naladila. A také, co dělat, když se ženu získat nedaří. Gonardiya shrnuje práva a povinnosti ženy, a vztahy první ženy vůči ostatním ženám v domácnosti. Gonikaputra proškolí muže v tom, jak se chovat v ženských komnatách, a jak udržet vzájemný vztah mezi manželi na „profesionální“ úrovni. Charayana je zajímavější: popisuje totiž, jak si obstarat stabilní milenku či milence. Tato kapitola je zacílena i na vzdělání kurtizán: radí jim, jak nejlépe vydělávat peníze a vyvarovat se finančních ztrát, vydržovat si bohatého sponzora a udržovat vztah s klientem. Poslední, Kuchumara, je vlastně receptářem zaručených tipů jak zvýšit svou atraktivitu, patřičné rozměry, sexuální výkonnost.

autor: Radomír Dohnal

Kámasútra

Kámasútra (v sanskrtu कामसूत्र, Sútry o lásce) je starověký indický text pojednávající o lidské sexualitě. Jeho název se dá přeložit jako Poučení o rozkoši nebo jako Učebnice lásky (Káma je jméno indického boha milostné touhy a sútra je poučení nebo učebnice). Podle tradice je autorem díla mnich a filosof Vátsjájana, který žil v období Guptovské říše (4.-6. století n. l.)

Vátsjájana své dílo, určené pro dvořany a bohaté měšťany, vytvořil na základě starších, dnes již nedochovaných erotických příruček tzv. kámašáster (všechny purušárthy (dharma, artha, káma, mókša) mají své šástry), které v díle také cituje (v Indii je erotika považována za jednu z uznávaných vědních disciplín). Mělo sloužit jako vážné uvedení do milostného života, čemuž

Ilustrace ke Kámasútre z roku 1790.

odpovídá jeho suchý až pedantský styl. Pojetí životních cílů

v díle má pak mnoho společného s Arthašástrou. Staví na rozdíl mezi láskou a manželstvím. Účelem manželství je především splození potomků, zatímco účelem lásky je dosažení plného psychického a fyzického uspokojení, což je jedna ze základních potřeb člověka.

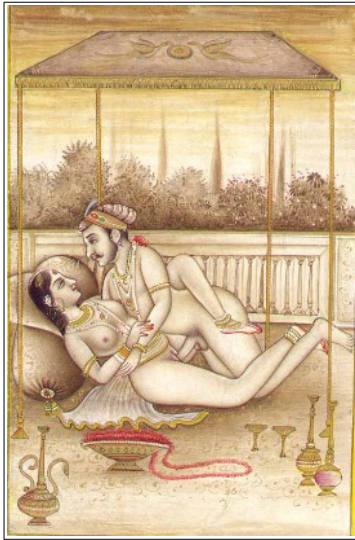
Dílo se stalo základním pilířem erotické literatury a je dodnes považováno za důležité pro opravdové poznání sexuálního potěšení. Bylo hojně komentováno, a protože se dochovalo v dosti pokažených rukopisech, opírají se moderní překlady často o tyto komentáře. Také bylo často napodobováno, takže všechny pozdější kámašástry jsou pouze napodobeninami Kámasútry. Patří mezi ně zejména Ratirahasja (Tajemství rozkoše) od Kukkóky (asi 13. století) a především Anangaranga (Herna boha lásky), jejímž autorem je Kaljánamalla (16. století).

Text díla je rozdělen do sedmi velkých kapitol, přičemž každá z nich se týká jiného tématu. V celku pak poskytují čtenáři rady týkající se nejen lidského sexuálního chování, ale společenského života a řízení domácnosti. Jde o tyto části:

- Úvod, který se zabývá smyslem života, správným zařízením domu, společenským chováním, péčí o tělesnou čistotu a také tím, které ženy jsou vhodné a nevhodné pro určité muže.
- Milování, kde jsou zde popsány typy mužů a žen podle velikosti pohlaví a dále milostná předehra, objetí, polibky, vzdechy a přes osmdesát dva poloh a způsobů používaných při pohlavním styku, neboť podle knihy je tajemstvím kvalitního sexu co nejčastější střídání poloh.

Jedna z ilustrací Kámasútry (i když původní text ilustrován nebyl).

Ilustrace, pravděpodobně z 19. století.

- Panny (námluvy, dvoření a projevy citů, návod, jak si muž má získat pannu a jak si má panna získat muže, zasnuby a sňatky).
- Manželky (o správném chování manželek a spoluznámek a o mnohoženství).
- Paní (návody jak svést ženu a jak si uhájit vlastní manželku).
- Kuběny (tato část díla pojednává o prostitutkách).
- Rady (recepty na nápoje lásky, na prostředky pro zvětšení pyje atp.).

Česká vydání:

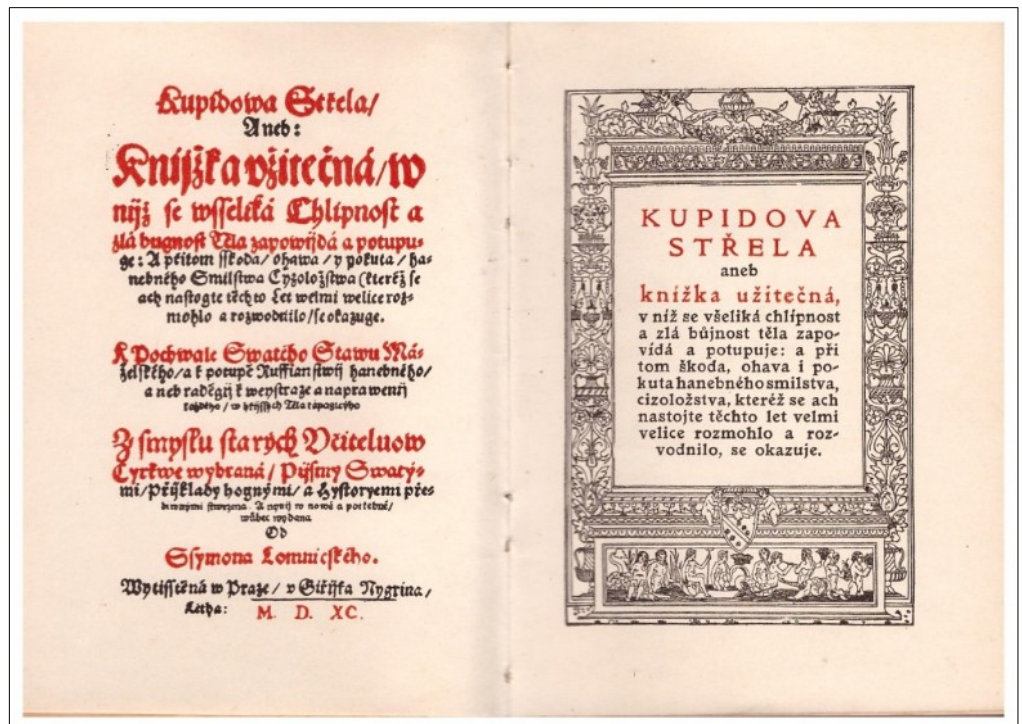
- Kámasútra, aneb Poučení o rozkoši, Státní zdravotnické nakladatelství, Praha 1969, vybral a přeložil Vladimír Miltner.
- Kámasútra, aneb Poučení o rozkoši, Hanácké nakladatelství, Vyškov 1990.
- Kámasútra, aneb Poučení o rozkoši, Avicenum, Praha 1991, přeložil Vladimír Miltner, znovu Cosmopolitan, Praha 1997 a Kanzelsberger, Praha 1999.
- Kámasútra: o ženské rozkoši, Rebo, Čestlice 2006, z anglického překladu přeložil Ladislav Ptáček.

zdroj: wikipedia

Když píše o sexu katolík aneb Hříšná encyklopedie Šimona Lomnického

Předchůdce Sigmunda Freuda rozebíral sex v Čechách už na konci 16. století. A pěkně si ho přibarvoval... Věděli jste, že prvního českého „psychologa“ můžeme vystopovat už na samém konci středověku? Jakýmsi průkopníkem psychologického zkoumání incestu a podobných libůstek byl v české literatuře spisovatel a muž pohnutého osudu Šimon Lomnický z Budče.

Šimon Lomnický se narodil v chudé rodině na panství Viléma z Rožmberka. Šlechtic nadanému chlapci zaplatil školné a po absolvování katolické školy mu dal místo učitele. Již tehdy nevalně placené. Mladý muž si údajně musel přivydělávat zpíváním na svatbách a pohřbech. Proto se poté, co Šimon založil rodinu, stal jedním z Vilémových písařů, posléze ale povýšil na správce pivovaru. Po otcí své první ženy zdědil na sklonku 16. století zájezdní hostinec. Oblíbený a hojně navštěvovaný, se strategickou polohou na císařské silnici! Nastaly zlaté podnikatelské časy.

Přivydělával si i půjčováním peněz na lichvářský úrok. Dnes by to byla spíše služba veřejnosti, tehdy však byly 4% ročně již považovány za lichvu. A je-li úspěch a peníze, přijde i funkce. Lomnický se stal rychtářem ve vsi Ševětín. Roku 1594 jej dokonce povýšili do šlechtického stavu. O několik let poté nastal zlom. Lomnickému vyhořel dům, přišel o majetek a manželka mu zemřela. Švédská vojska se prohnala Ševětínem a z vesničky nezbyl kámen na kameni. Přežilo prý jen třináct obyvatel. Údajně v naději na další věno se básník oženil znova. Leč přepočítal se. Jakmile tchán dcerku provdal, ohlásil platební neschopnost. Peníze ze sňatku Lomnický nezískal žádné. Novopečený šlechtic otrávený poměry přesídlil

i se ženou a dětmi do Prahy. Tam přestoupil k evangelíkům. Bohužel těsně před bitvou na Bílé hoře. Zkrátka nastala „normalizace“ a noví vládcí hnali protestanty ze země svinským krokem. Jako správný církevní turista náš muž nezaváhal. Opět se vrátil do lůna církve katolické. K jeho štěstí jej za předchozí evangelické výlevy nikdo nepronásledoval. Časy, kdy jej lidé uctívali a obdivovali, však minuly. Ke cti mu nepřispělo ani to, že údajně požádal exekutory o dům jednoho z popravených bělohorských rebelů... Bez úspěchu.

Vraťme se ale do šťastných dob na rožmberském panství. Na základě svých životních zkušeností se Lomnický cítil být povolán k hlásání mravnosti a kritice nešvarů. Ejhle, stal se spisovatelem. Téma? Jal se rozebírat smrtelné hříchy. Co hřích, to kniha. Na paškál si vzal například lakomství, lichvu, pomluvy nebo pýchu. Výčet hříchů dokonce rozšířil, neb mezi ně zařadil i tanec. Publikum by měl. Doba přála cudnosti a odříkání. Při sexu byla poloha „ze zadu“ považována za praktiku ďáblu a odmítaly ji i nevěstky. Vskutku nebyl vhodný čas k vydávání porna. Jenže zabalit hanbatý obsah do mravokárného hávu? To by šlo. Náš muž našel volné místo na trhu a vydal dodnes svěží „skrytě erotické“ dílko *Kupidova střela* (1590). Pátá kapitola má název „O smilnění a hanebnosti páchání s krve příbuznými, čili když se krev krve dotýká“. Balancoval na opravdu ostré hraně. Za takový text se mohl dostat i na popraviště. Chránil se obsáhlou citací z bible. Konkrétně osmnáctou kapitolou třetí knihy Mojžíšovy, jež takové jednání odsuzuje. Hospodina ve své rádo by horlivosti dokonce překonal.

Za incest Šimon považuje i pohlavní styk s macechou, kmotřenkou nebo se snachou. Tedy s osobami „jiné krve“. Ďábelské úklady hrozící smilníkům popisuje s gustem. Popis „následků strašlivých“ si přímo vychutnává! Co incest, to možná vražda novorozeněte, zkrátka něco ve smyslu „kdo lže, ten krade“. Plodu nečisté lásky se přece bude chtít hříšnice co nejtíšeji zbavit. Ještě ke všemu ono zavražděné nevinátka nemívá slušný pohřeb. Je „uvrženo do záchodů, studnic a rozličných tajných míst“. Zvrhlíky přirovnává Lomnický ke psům. Ti mu byli krajně podezřelí nejen odpornou polohou při kopulování, ale i tím, že v rámci hárání „neznali bratra či sestru“. Seriózní cestu naopak podle svérázného mravokárce volí kůň. Kterýs hřebec prý poté, co seznal jak se věci mají, dokonce spáchal sebevraždu.

To je ovšem jen rozcvička. Kniha je sexem přímo prostoupena. Jádro vzrušujícího textu spočívá v dialogu jistého mladíka. Stěžuje si svatému Ondřejovi na chlípné úklady a nemravné návrhy vlastní matky. Necudná ženština ovšem nelení a v sebeobraně osočí před králem z téhož jak synka, tak svatého Ondřeje. Panovníka údajně slizounské návrhy obou mužů zhnusí. Odsoudí je k smrti. V tu chvíli našťestí zasáhne Bůh. Na zem sešle bouři. Blesk zabije smilnou křivopřísežnici. Poselství nebes pochopí vladař správně. Nejen, že propustí apoštola i jeho klienta. Navíc sám konvertuje ke křesťanství. Pod drobnohled si Lomnický bere také krále Davida, známého to cizoložníka a přidává i smilstva jeho dětí.

Vrcholem knihy je příběh jistého mravného hochy, jenž tucet let odolával v klášteře „intrikám ďábelského smilstva“. Pak si ovšem odskočil navštívit nemocného otce. Když mu jeho vlastní sestra podá ruku, z cudného klerika se stane sexuálně incestní loudil. Jeho ochránce svatý Jeroným se dosti nadřel, jen aby zabránil nejhoršímu. Světec nakonec volil léčbu šokem. Nechal nemravu, ať si ke spící sestře přilehne a obnaží své ohromné pohlaví. Dívku poté probudil. Okamžitě začala volat o pomoc a Jeroným ještě jejímu hlasu dodal mocnou sílu. Zkrátka, byl to řev. Skandál zvládl nemrava jen včasným kajícnictvím.

Od té doby pak na potkání radil, aby počestný muž nebral ženy ani za ruce, neb se nikdy neví, co vše se může stát. Zmíněný příběh má dobrý konec, čímž ovšem v Lomnického knize patří spíš k výjimkám. Jinde autor podrobně popisuje pomstu, kterou hříšník utrpí za pochybné touhy a hrozné jednání. Ježíše zde popisuje v podstatě jako žárlivce. Údajně právě jemu patří všechny panny. Milostivě je pak předává či připouští jejich manželům. Hádejte komu nasadíte parohy, když przníte pannu!

*Šimon Lomnický (1552-1623) – Poslední roky prý Lomnický
žebral na Karlově mostě.*

Přes veškerou snahu Šimon Lomnický z Budče mnoho společenské vážnosti nepobral. Líčí jej jako pochlebníka, bezcharakterního a povrchního pokrytce, který by bez protekce a vlivných kontaktů nikdy neprorazil. Poslední léta své pozemské pouti navíc nestrávil příliš reprezentativně. Ano, ony tři roky po prohrané bitvě na Bílé hoře. Pro velikou bídu si musel Lomnický v Praze vydělávat žebrotou! Tvrdilo se také, že dostal sto ran na chodidla, když jednou nepěkně odpověděl císaři Ferdinandovi. Zemřel v Praze v sedmdesáti jedna letech.

autor: Tomáš Novák

Markýz de Sade, celým jménem Donatien Alphonse François, markýz de Sade (2. června 1740, Paříž, Francie – 2. prosince 1814, Charenton-le-Pont, Francie) byl francouzský šlechtic, autor řady zčásti pornografických, zčásti filosofických knih. Z jeho jména byl odvozen pojem sadismus.

Pocházel ze starobylého jihofrancouzského šlechtického rodu. Jeho otcem byl hrabě Jean-Baptiste-François-Joseph de Sade a matkou Marie-Éléonore de Maillé de Carmen, která byla z příbuzenstva rodu Condé-Bourbon. Také proto se místem jeho narození stal pařížský palác Condé, kde vyrůstal až do roku 1744, kdy se dostal do konfliktu s princem Louis-Josephem de Bourbon a v důsledku toho bylo nutné místo jeho bydliště změnit. Odjel tedy ke své babičce do Avignonu, avšak kvůli svému chování ani zde dlouho nevydržel a byl poslán na zámek Saumane, který spravoval jeho strýc abbé de Sade.

Od svých 10 do 14 let navštěvoval v Paříži školu řádu jezuitů Lycée Louis-le-Grand, poté nastoupil do Školy lehké kavalerie ve Versailles a 5. prosince 1755 byl promován v hodnosti druhého poručíka Královské pěší gardy. V letech 1757-1763 se účastnil sedmileté války, ale hned po jejím skončení odešel z vojenských služeb.

Z důvodu tíživé finanční situace rodiny de Sade bylo nutné hledat finančně zaopatřenou nevěstu. Nejvhodnější se jevila Renée-Pélagie de Montreuil, s níž se také de Sade 17. května 1763 oženil. Rod de Montreuil neměl zdaleka takovou prestiž jako de Sade, ale byl o to bohatší, což v danou chvíli rozhodovalo. Spořádaný manželský život však netrval dlouho. Již 18. října 1763 umožnil svým činem vznik prvního z řady skandálů, které měly následovat později. Do své chaty si nechal pozvat prostitutku Jeanne Testardovou. To samo o sobě pro muže jeho poměrů tolik výjimečné nebylo, de Sade se však nespokojil pouze s běžnými službami a nutil Testardovou snášet bičování. Ta se po události obrátila na policii a de Sade byl 29. října zatčen a ve Vincennes vězněn do 13. listopadu 1763, kdy král Ludvík XV. podepsal příkaz k jeho propuštění.

3. dubna 1768 nabídl možnost přivydělat si žebračce Róze Kellerové. Ta nabídku přijala a odjeli spolu do jeho domku v Arcueil, kde došlo k libertinským hrátkám podle Sadových představ. Po tomto zážitku se Kellerová při první příležitosti dala na útěk a okamžitě o události informovala veřejnost. 10. června začal soudní proces u pařížského soudu v Tournelle, Kellerová však do té doby za 2400 liber a 7 louisdorů ve zlatě od Sadovy rodiny výpověď stáhla a Sade byl potrestán pouze pokutou ve výši 10 liber. Na základě lettre de cachet byl však až do 16. listopadu 1768 vězněn v Pierre-Encise.

Další událost, kterou si de Sade přivodil nemalé problémy, se stala na konci července 1772 v Marseille. Spolu se svým sluhou a dalšími pěti ženami pořádal v bytě jedné z účastnic – Marietty Borellyové – orgie a samozřejmě se neobešel bez biče. Nejhorší však bylo, že ženám podával kantharidin (přírodní jed působící v malém množství jako afrodiziakum, vyrábí se ze španělské mušky) a vinou neúměrného dávkování došlo u dvou z nich k vážným zdravotním problémům a de Sade byl poté viněn z úmyslného pokusu o otrávení.

Aby se vyhnul dalšímu zatčení, odjel se svým sluhou Latourem a švagrovou Anne-Prospére de Launay do Itálie. V té době – 11. října 1772 nejvyšší soud v Aix-en-Provence uznal Sada i jeho sluhu vinným ze zločinu travičství a sodomie. Oba byli odsouzeni k trestu smrti, ale z důvodu jejich nepřítomnosti došlo k vykonání poprav v zastoupení figurínami.

Madame de Montreuil, která už měla právě dost problémů se svým zetěm, využila svého vlivu a zařídila jeho zatčení v Itálii. Dle jejích představ měl být na náklady rodiny de Montreuil tiše vězněn až do smrti. 9. prosince byl de Sade opravdu zadržen a odvezen do pevnosti Miolans. 30. dubna 1773 se mu však podařilo přelstít dozorce a utekl zpět do Francie.

De Sade spolu se svou manželkou mohli poměrně v poklidu žít na svém zámku La Coste až do začátku roku 1775, kdy vyšly najevo další markýzovy hrůzné činy. Tentokrát se oběťmi jeho netradičních sexuálních praktik staly mladé dívky sloužící přímo u něj na zámku. 19. července se už situace zdála být neúnosná, a tak de Sade se svým sluhou opustili území Francie a příštích 12 měsíců trávili cestami po Itálii. V létě 1776 se na La Coste vrátil a opět celkem nerušeně nějaký čas žil. Počátkem února 1777 byl markýz zrovna v Paříži, když byl dle lettre de cachet zatčen a odvezen do pevnosti Vincennes.

20. června 1778 byl eskortován do Aix-en-Provence, kde o dva dny později začalo soudní přelíčení případu z roku 1772. Výsledek byl pro Sada pozitivní – rozhodnutí na jehož základě byl před šesti lety odsouzen k smrti bylo nyní označeno za nesprávné. Byla mu vyměřena pouze pokuta ve výši 50 liber a zákaz pobytu v Marseille na tři roky. S tím si však markýz nemusel dělat starosti, jelikož příkaz na základě lettre de cachet stále platil, a tak byl opět zahájen převoz zpět do Vincennes. Sade věděl, že už by se z pevnosti nemusel dostat, a tak během transportu utekl. Uchýlil se na svůj zámek, ale 26. srpna ho policie zadržela a uvěznila.

Z důvodu velmi špatného stavu bylo rozhodnuto o zrušení vězení ve Vincennes, a proto se markýz de Sade 29. února 1784 stěhoval do Bastily. Tím také začalo jeho tvůrčí období.

2. července 1789, v době předrevolučních nepokojů, začal de Sade křičet z okna své cely a vyzýval lid k útoku na pevnost. To samozřejmě nemohlo zůstat bez odezvy ze strany vedení věznice. To nechalo Sada převézt do blázince v Charentonu. O 12 dnů později k útoku na Bastilu opravdu došlo a vězni byli osvobozeni, de Sade však, jako blázen, zůstal v Charentonu zadržován až do 2. dubna 1790.

Po propuštění se musel vyrovnávat nejen s novými poměry ve společnosti, ale také se svojí finanční tísní. Tu se pokusil řešit dramatickou tvorbou, pro kterou měl slabost už od mládí, ale v této oblasti nikdy nezaznamenal žádný úspěch a bylo zřejmé, že se musí živit jinak. Přijal místo tajemníka jedné z pařížských sekcí – Section des Piques a počátkem roku 1793 se stal soudcem revolučního soudu.

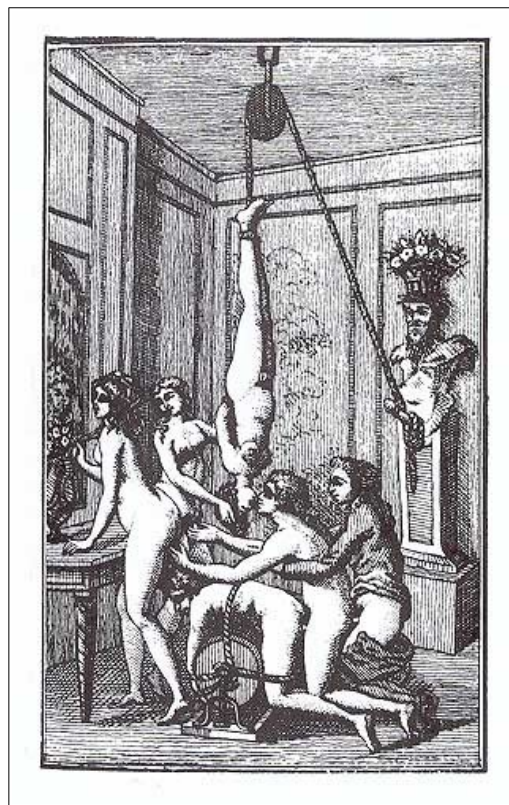
27. července 1794 byl odsouzen k trestu smrti za to, že v roce 1791 hledal uplatnění v královské gardě. V den, kdy mělo k popravě dojít, se však uskutečnilo povstání proti Robespierrovi, a tak Sade smrti těsně unikl. Nový režim ho po čase propustil.

Poté, co se k moci dostal Napoleon Bonaparte, se Sadova situace v osobním životě začala poněkud zlepšovat. Ale ne na dlouho. V březnu 1801 byl opět zatčen. Tentokrát za vydání knih Justina a Julietta. Bylo rozhodnuto, že zbytek života stráví v ústavu v Charentonu.

Na konci roku 1814, ve věku 74 let, po celkem třinácti letech ve vězení, Sade v Charentonu umírá.

Knižní a povídková tvorba markýze de Sade: 120 dnů Sodomy: škola libertinství, Nehody ctnosti aneb Justina, Alina a Valcour aneb filosofický román, Justina aneb prokletí ctnosti, Filozofie v budoáru aneb rozhovory o výchově mladých slečen, Julietta aneb zdar neřesti, Paulina a Belval aneb oběti zločinné lásky, Nová Justina, Zločiny lásky, Povídky, příběhy a historky, Zoloé a její dva ministranti, Dny na Florbelle aneb odhalená příroda, Adelaida z Brunswicku, princezna saská, Markýza de Gange, Tajná historie Isabelly Bavorské.

Po celé 19. století byl zapomenut a jeho tvorba byla znovu oživena až počátkem 20. století, vydání většiny ze svých knih se nedočkal. Celým jeho dílem se vine nejen popis opravdu nejrůznějších úchylek – korunovaný sadismem – ale také statě větší mírou filozofické, menší dokonce politické. Zatímco ty druhé působí již zastarale, první, filozofické jsou až obdivuhodně nadčasové a nejen to; jsou nesmírně přesné a výstižné, co se zachycení opravdové povahy člověka jako živočišného druhu týče. Na tomto místě nelze nepojmout podezření, že pravým a skutečným důvodem pronásledování autora nebyla jeho sexuální

Ilustrace holandského vydání Julietty z roku asi 1800.

patologie (kterou ostatně neměl mnoho příležitostí realizovat), ale spíše fakt, že popisoval jenom ty jevy, které všude ve svém okolí viděl. Nedostatkem většiny jeho nakladatelů bylo, že jen velice zřídka došlo k vydání některé z knih v podobě, jakou měla původně. Ta „intelektuální“ vydání pomíjela lechtivý erotický obsah, který naopak naplňoval lascivní edice komerčních vydavatelů literární pornografie. A proto snad zůstává Sade ještě i dnes zhusta nepochopen a nedoceněn v pravém významu svého díla.

O rozporuplnosti v chápání jeho díla svědčí i zajímavý fakt, že Sadův poválečný nakladatel v Paříži, Pauvert, který měl mimochodem v úmyslu vydat ve 24 svazcích kompletní jeho tvorbu, stanul roku 1956 před soudem a byl nucen se z tohoto počínu zodpovídat. Do Anglie a USA se v té době dostávaly některé již vydané tituly po dvou, třech stránkách vložených do obyčejných dopisních obálek, aby unikly cenzuře.

Sade je znám také jako autor mnoha divadelních her, ostatně se po celý život snažil uplatnit jako dramatik, vidě právě v divadle místo svojí seberealizace. Z valné většiny se mu to ale nepodařilo.

zdroj: wikipedie

v naší knihovně: *120 dnů Sodomy*

Narození v lednu

Eduard Bass, vlastním jménem Eduard Schmidt (1. leden 1888 – 2. říjen 1946), byl český spisovatel, novinář, zpěvák, fejetonista, herec, recitátor, konferenciér a textař. Proslul zejména knihami *Klapzubova jedenáctka* a *Cirkus Humberto*.

Vystudoval v Praze staroměstskou reálku, vyučil se v obchodě svého otce kartáčnictví a studoval ve Švýcarsku a Německu. Od roku 1910 vystupoval jako recitátor a zpěvák v Schöblově kabaretu U Bílé labutě. Jednalo se o spolutvůrce literárního kabaretu Červená sedma. Spolupracoval se satirickými časopisy a spolu s několika karikaturisty vydával *Letáky*. Působil jako fejetonista, reportér, soudničkář a divadelní kritik. Vydával kabaretní texty v edici *Syrinx* a satirický časopis *Šibeničky*. Později byl ředitelem v pražských kabaretech Červená sedma a *Rokoko*. V letech 1920–1942 působil jako redaktor *Lidových novin*. V době od května 1933 do 31. prosince 1938 byl jejich šéfredaktorem.

v naší knihovně: *Cirkus Humberto*, *Klapzubova jedenáctka*, *Kukátko*, *Lidé z maringotek*, *Pražské a jiné historie*

Isaac Asimov, narozen jako Izák Judovič Ozimov (rusky Исаак Юдович Озимов; 2. leden 1920 – 6. duben 1992), byl americký spisovatel a biochemik židovského původu. Napsal přes 300 vědeckých, vědecko-populárních a sci-fi knih. Počátek jeho tvorby patří do období tzv. Zlatého věku sci-fi. Získal celou řadu prestižních cen. Je autorem tří zákonů robotiky.

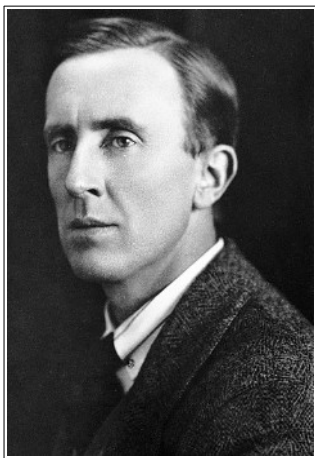
Narodil se do židovské rodiny ve vesnici Petroviči v Sovětském Rusku. Ve své první autobiografii uvádí, že jako datum svého narození považuje 2. ledna 1920, i když vzhledem k chybějícím dokumentům či případné chybě při převodu z juliánského kalendáře je toto datum nejzazší a správné datum může být i 4. října 1919. V roce 1923 celá rodina emigrovala do USA. Asimov se nikdy nenaučil rusky (jeho rodiče mluvili jidiš) a nikdy svou rodnou zemi nenavštívil. Isaac vyrůstal v Brooklynu v New Yorku. Jeho otec měl malý obchod se smíšeným zbožím, ve kterém se Asimov poprvé setkal s časopisy a novinami.

Asimov se naučil sám číst v pěti letech, své první články začal psát už v jedenácti a od devatenácti je dokonce prodával do různých časopisů. Po vystudování střední školy nastoupil Asimov na Kolumbijskou univerzitu, kde promoval v roce 1939. Během druhé světové války sloužil jako civilista na námořní základně ve Filadelfii. V roce 1944 byl předvolán k armádní odvodové prohlídce, ale kvůli krátkozrakosti nebyl odveden. Tato vada už nebyla armádě USA na obtíž 7. září 1945, kdy Asimov obdržel povolávací rozkaz. Do jejich řad vstoupil 1. listopadu 1945. 7. ledna 1946 začal psát povídku *Důkaz*, což byla jediná povídka, kterou Asimov napsal během své služby v armádě USA. 7. února již měl hotovu první verzi, ale pak s psáním přestal, neboť se měl zúčastnit operace *Crossroads* na atolu *Bikini*. Odcestoval s ostatními na Havaj do Honolulu, ale jaderného testu se nakonec nezúčastnil. Po návratu do Camp Lee požádal o propuštění z armády kvůli doktorandské práci, bylo mu vyhověno

26. července 1946. Odcházel v hodnosti desátníka. Po válce v roce 1948 dokončil studia, stal se doktorem biochemie a začal pracovat jako učitel biochemie na Bostonské univerzitě. Od roku 1958 se stává profesionálním spisovatelem. Asimov byl dvakrát ženatý: poprvé se oženil v roce 1942 s Gertrude Blugermanovou, se kterou měli dvě děti. Manželství se rozpadlo v roce 1973 a dva týdny po rozvodu se Asimov oženil znovu – vzal si americkou autorku sci-fi Janet O. Jeppsonovou. Isaac Asimov zemřel v roce 1992 v New Yorku. Po jeho smrti jeho druhá žena odhalila, že zemřel v důsledku nemoci AIDS. K nákaze došlo při operaci v roce 1983, kdy byla Asimovovi podána krev, která byla HIV pozitivní. Asimov trpěl klaustrofilií, což je přímý opak ke klaustrofobii. Miloval malé uzavřené prostory; to mělo velký vliv na jeho dílo, především romány *Ocelové jeskyně*, *Nahé slunce* a *Roboti úsvitu* a hlavní postavu první povídky ze série *Nadace*. Lidé na Zemi v těchto románech žijí v podzemních městech a panicky se bojí otevřeného prostoru. Velkým paradoxem je, že se Asimov bál létat letadlem. Jeho dílo, především romány o *Nadaci*, je plné kosmických letů a meziplanetárních válek, Asimov přitom za celý svůj život letěl v letadle pouze dvakrát. Je známý hlavně svými díly z vědecko-fantastického žánru (sci-fi) a populárně vědeckými knihami. Nejznámějším Asimovým dílem je série *Nadace*, kterou později spojil s dalšími dvěma sériemi – o galaktické *Říši* a o robotech. Robotům se Asimov věnoval celý život. První povídku o robotovi napsal v rozmezí 10.-22. května 1939. Jmenovala se „Robbie“ a lze ji najít ve sbírce povídek *Já, robot*. Napsal bezpočet povídek a několik knih o této problematice. Sbírkou povídek *Já, robot* patří mezi nejznámější. Je tvůrcem tzv. zákonů robotiky. Asimov sám přiznal, že slovo robot je přejaté z dramatu Karla Čapka *RUR* z roku 1920. Asimov toto drama přečetl a netajil se tím, že se mu dílo nelíbí. Psal také detektivky, fantasy, velké množství „ne-fantastických“ knih. Celkem napsal nebo jako editor upravil kolem 500 knih a přibližně 90 000 dopisů nebo pohlednic. Asimov je tvůrcem zákonů robotiky, které se časem staly dogmatem sci-fi literatury. Popisují, jakými pravidly se roboti mají řídit. Byly poprvé uvedeny v březnu 1942 v povídce *Hra na honěnou*.

v naší knihovně: *Ani sami bohové*, *Azazel*, *Kalibán*, *Na úsvitu Zlatého věku*, *Pozitronový muž*, *Příchod noci*

John Ronald Reuel Tolkien, (3. leden 1892 – 2. září 1973) byl anglický spisovatel, filolog a univerzitní profesor, nejznámější jako autor *Hobita* a *Pána prstenů*. Na Univerzitě v Oxfordu působil v letech 1925-1945 jako profesor staré angličtiny, v letech 1945-1959 pak jako profesor anglického jazyka a literatury. Byl význačným jazykovědcem a znalcem staré angličtiny a staré severštiny. Spolu s nejbližším přítelem C. S. Lewisem byl členem literárního diskusního klubu *Inklings* („Tušitelé“ nebo „Inkoustáta“).

Tolkien se narodil 3. ledna 1892 v Bloemfonteinu, hlavním městě Oranžského svobodného státu (dnes provincie Svobodný stát Jihoafrické republiky). Tolkienova rodina pocházela z Pruska (z Kreuzburgu nedaleko města Königsberg a psala se původně Tolckin), ale žila v Anglii už od konce 18. století. Tolkien měl pouze jednoho sourozence, bratra Hiliaryho Arthura Reuela Tolkiena. Ve věku tří let odcestoval do Anglie spolu s matkou, která nemohla přivyknout africkému podnebí. Nejprve bydleli u příbuzných na farmě Bag End

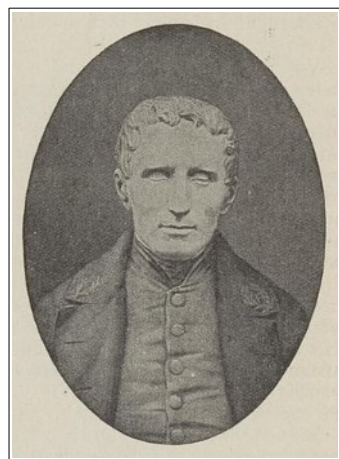
v Worcestershire, což bylo pravděpodobně inspirací pro název *Dno pytle* v jeho knihách. Otec však v Jižní Africe onemocněl revmatickou horečkou a zemřel na krvácení do mozku. Ztráta živitele rodiny přinutila Tolkienovu matku krátce žít u jejích rodičů v Birminghamu, v roce 1896 se přestěhovali do vesnice Sarehole (nyní součást Birminghamu). Spolu s bratrem trávil hodiny zkoumáním starého vodního mlýnu v Sarehole a močálu v Moseley. Zážitky z dětství byly později zdrojem inspirace pro scénérie v jeho knihách. Mabel Tolkienová učila své dva syny a Ronald, jak se mu doma říkalo, byl dychtivým žákem. Získal rozsáhlé znalosti botaniky, ale nejoblíbenějšími hodinami byly lekce jazyků. Matka ho proto naučila velmi záhy základům latiny. Ve věku čtyř let uměl číst a brzy nato i psát. Krátce navštěvoval Školu svatého Filipa, absolvoval Školu krále Edwarda v Birminghamu i Exeterskou kolej v Oxfordu. V 16 letech se zamiloval do Edith Brattové (později se stala předlohou pro postavu *Lúthien*) a navzdory mnoha překážkám se s ní oženil. Po celý zbytek života zůstala jeho jedinou láskou. Tolkien a Edith sdíleli hlubokou lásku k rodině, měli spolu čtyři děti. Tolkien byl jako otec nesmírně laskavý a chápavý, mezi projevy lásky, za něž se nikdy nestyděl, patří i pohádkové příběhy s ilustracemi, které pro děti vytvářel, například dobrodružství malého psíka *Rovera*, dobrodružství *Toma Bombadila*, historiky o nezlomném *darebákovi „Lepiči plakátů“*, vznešenější *Sedlák Jiljí z Oujezda* a především každoroční dopisy od

vánočního dědečka. Po smrti své ženy Edith 29. listopadu 1971 se Tolkien odstěhoval zpět na Merton Street. 28. března 1972 obdržel od královny Alžběty II. Řád britského impéria a Oxfordská univerzita mu udělila čestný doktorát z literatury. Dne 2. září 1973 John Ronald Reuel Tolkien ve věku 81 let zemřel. Na náhrobku v Oxfordu na hřbitově Wolvercote, kde je pochován on i jeho žena, jsou u jejich jmen vytesána i jména Berena a Lúthien.

Kromě Hobita, Pána prstenů, vědeckých pojednání a překladů zahrnuje Tolkienovo dílo množství textů z pozůstalosti o historii fiktivního světa Středozemě, v níž se Hobit a Pán prstenů odehrávají. Část z nich pod názvem Silmarillion uspořádal a vydal autorův syn Christopher. Tolkien pro všechny tyto příběhy používal slovo legendárium. Zbylá Tolkienova díla jsou pohádky a příběhy původně vyprávěné jeho dětem a nevztahují se přímo ke Středozemi. Pro neutuchající popularitu a vliv je Tolkien často považován za nejdůležitějšího z otců žánru moderní hrdinské fantasy. Tolkien nikdy neočekával, že jeho vymyšlené příběhy budou zajímat více než jen úzkou skupinu lidí. Na naléhání bývalého studenta publikoval knihu Hobit, kterou původně napsal jen pro své děti. Ačkoliv byla určena dětem, kniha si získala také dospělé čtenáře a stala se natolik populární, že nakladatel Allen & Unwin požádal Tolkiena o pokračování. To ho podnítilo k vytvoření jeho nejznámějšího díla, kterým se stal výpravový román Pán prstenů. Vyšel ve třech svazcích, a proto bývá nepřesně označován jako trilogie – Tolkien chtěl Pána prstenů vydat jako jediný román, ale po válce bylo obtížné sehnat papír (kniha by měla přes tisíc stran), proto byl nucen přistoupit na návrh vydavatele vydat román postupně. Tolkien k napsání románu potřeboval téměř deset let, během nichž ho povzbuzovali členové jeho klubu Inklings, zvláště pak nejbližší přítel C. S. Lewis, autor knih o Narnii. V 60. letech se Pán prstenů stal ohromně populárním zvláště mezi studenty a od té doby jej nezmenšující se okruh obdivovatelů řadí mezi nejpopulárnější romány 20. století, a to jak podle odhadovaného množství příznivců, tak i podle počtu prodaných výtisků. Pán prstenů byl čtenářem na britském TV kanálu 4 a v řetězci knihkupectví firmy Waterstone zvolen nejvýznamnější knihou 20. století. V roce 1999 zákazníci internetového knihkupectví Amazon.com v hlasování vybrali Pána prstenů jako nejvýznamnější knihu tisíciletí.

v naší knihovně: *Hobit, aneb, Cesta tam a zase zpátky, Húrinovy děti, Pád Gondolinu, Pán prstenů 1.,2.,3., Pohádky*

Louis Braille ([lui braj], 4. leden 1809 – 6. leden 1852) byl vynálezce takzvaného Braillova písma, systému psaní pro nevidomé.

Braille se narodil v městečku Coupvray blízko Paříže ve Francii. Jeho otec Simon-René Braille byl sedlák. Ve věku tří let si Louis poranil levé oko šídlem z otcovy dílny. Dostal infekci, která se přenesla i na pravé oko a postupně oslepl. V deseti letech dostal stipendium na studium v Institutu des Jeunes Aveugles (Královský institut pro slepou mládež) v Paříži. Hrál na varhany a později se stal profesorem na tomtéž ústavu. Děti se zde učily číst pouze rozeznáváním vystouplých písmen hmatem. Nemohly však psát, protože tisk byl realizován vlisováním drátěných písmen do papíru. Když mu bylo patnáct, vynalezl systém vyražených (vystouplých) bodů. Inspirací mu byl starý systém kapitána Charlese Barbiera de la Serre. Ten navštívil školu a přinesl s sebou již nepoužívaný vojenský systém nočního psaní. Vojenský systém byl vytvořen pro vojáky, aby mohli přijímat rozkazy i za tmy. Byl založen na dvanácti

bodech. Braille jej zdokonalil a nakonec použil bodů pouze šest. Louis Braille, který ve slepeckém ústavu pracoval jako učitel, vydal v roce 1829 svou první příručku pro nevidomé a v roce 1837 Braille zdokonalil psaní přidáním znamének pro zápis matematických symbolů a hudby. Trvalo však několik let, než se jeho systém prosadil. V roce 1852 se v Braillově písmu začaly tisknout knihy, jednou z prvních byl slabikář. Braille měl od dětství chatrné zdraví a po roce 1835 onemocněl tuberkulózou. Omezoval hodiny výuky a v roce 1844 se učení definitivně vzdal. Věnoval se zdokonalování svého písma a v roce 1847 sestavil první psací stroj pro Braillovo písmo. V prosinci 1851 musel všechnu činnost ukončit, protože jeho zdravotní stav se rapidně zhoršil a začal vykašlávat krev. Braille zemřel 6. ledna 1852 ve věku 43 let, pohřben byl v rodném městě. O sto let později byly jeho ostatky slavnostně převezeny do pařížského Pantheonu. Jeho ruce byly ponechány v rodinném hrobě v Coupvray. Ve Francii bylo Braillovo písmo oficiálně uznáno pro čtení a psaní mezi nevidomými dva roky po jeho smrti a v roce 1878 se stalo mezinárodní metodou pro výuku ve slepeckých školách. Braillova podoba je známá pouze z posmrtné

masky. V této podobě byl zobrazován později na portrétech, pomnicích, poštovních známkách a mincích vydaných na jeho památku. V jeho rodném domě v Coupvray bylo zřízeno muzeum, v němž jsou umístěny nejrůznější předměty spjaté s Braillovým životem včetně pomůcek pro nevidomé. Rok 2009 byl prohlášen Evropskou unií nevidomých Rokem Louise Braillova na připomínku dvousetého výročí jeho narození. Při příležitosti 200 let od narození Louise Brailleho vydala srbská pošta známku v hodnotě 46 dinárů.

Jan Karafiát (4. leden 1846 – 31. leden 1929) byl český reformovaný, po roce 1918 československý

evangelický farář. Rodina Jana Karafiáta sice patřila k zámožnějším v Jimramově, jeho dětství bylo přesto velmi skromné. Otec František Karafiát se oženil s vdovou se čtyřmi dětmi. Společně pak měli dalších šest (takže jich bylo přesně tolik, co malých broučků). Z nich byl Jan předposledním. Základní vzdělání získal v evangelické škole při místním sboru. Od jedenácti let studoval na německém piaristickém gymnáziu v Litomyšli. Vzdor národní i náboženské odlišnosti byl premiantem. V šestnácti letech studoval na německém evangelickém gymnáziu ve vestfálském Güterslohu, kde se ocitl ve vypjatě evangelickém prostředí. Vestfálští přátelé mu po ukončení gymnázia v roce 1866 umožnili teologická studia v Berlíně, Bonnu a ve Vídni. Studium ukončil zkouškou v roce 1869. Po skončení studií pracoval na doporučení svého vídeňského profesora Eduarda Böhla rok v Kolíně nad Rýnem v rodině vynálezce a továrníka Eugena Langena jako vychovatel,

neboť nebyla v evangelických sborech volná farářská místa. Po roční vikářské praxi v Reformované církve v Roudnici v letech 1870-1871 odešel znovu na studia do Edinburghu na jednu z kolejí Svobodné skotské církve. Tato studia financovala Skotská svobodná reformovaná církev. Mladého teologa velmi ovlivnil pobyt v Kolíně nad Rýnem. V rodině Langenových se Jan Karafiát seznámil s jejich příbuznou, Belgičankou Hermínou Schleichnerovou, na níž si myslel, avšak se svými city se jí nikdy nesvěřil a nakonec zůstal starým mládencem. Je znám první českou původní autorskou pohádkou pro děti Broučci: pro malé i velké děti (1876). Knihu vydal anonymně vlastním nákladem u Václava Horkého. Po sedmácti letech byla objevena spisovatelem Janem Herbenem. Díky recenzi Gustava Gammy Jaroše v časopise Čas byla první edice rychle vyprodána a v roce 1894 přišla reedice. V roce 1902 vyšla knížka s ilustracemi Vojtěcha Preissiga, avšak jméno autora se objevilo až ve vydání desátém v roce 1912. Od roku 1929 až po druhou světovou válku vycházeli Broučci v češtině a němčině s ilustracemi Rudolfa Matesa. V 50. letech cenzura Broučky proškrtala v partiích modliteb, zfilmoval je Jiří Trnka jako loutkový film, později Československá televize podle knihy natočila kreslený film. Dílo je oceňováno pro básnický sloh a ve své době novátorský přístup ke světu dítěte.

v naší knihovně: *Broučci*

Karel Václav Rais (4. leden 1859 – 8. červenec 1926) byl český prozaik s regionálním zaměřením na

Podkrkonoší a Hlinecko, autor knih pro děti a mládež. Je jedním z představitelů českého literárního realismu a tvůrců tzv. venkovské prózy.

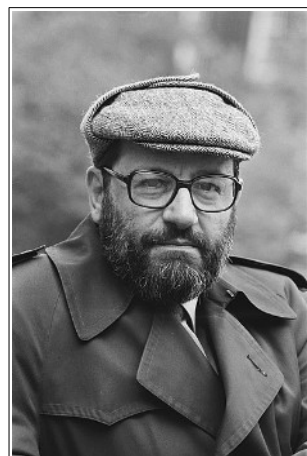
Narodil se v Bělohradě (roku 1905 přejmenován na Lázně Bělohrad). Pocházel z chudé rodiny, jeho otec byl Václav Rais (1825-1899) domář a matka Kateřina Raisová-Erlebachová (1825-1887) byla švadlenou; otec rodinu zabezpečoval prací na poli a tkalcováním. Rais měl s rodiči harmonický vztah. I díky nim a jejich laskavé péči (po smrti tří předchozích dětí se o syna Karla velice báli) si k rodnému kraji vytvořil silné pouto. Pro Raisův malý vzrůst a tělesnou slabost ho rodiče chtěli dát na krejčovské nebo hodinářské řemeslo. Rais však ve škole dosahoval výborných výsledků, patřil mezi nejlepší žáky, a proto rodiče své rozhodnutí přehodnotili. Měl dva sourozence – učitele: Antonína a Jindřicha. Nakonec byl Rais poslán na studia do nedalekého Jičína. Na tamním učitelském ústavu složil v roce 1877 (s nejlepším možným výsledkem) maturitní zkoušku.

Téhož roku nastoupil Rais jako učitel na malou školu v Trhové Kamenici. O jeho umístění rozhodl vliv ředitele učitelského ústavu v Jičíně a slovo Raisových rodičů. Sám rodný kraj opouštěl nerad a skutečnost, že bude od domova tak vzdálen, nesl velice těžko. Patrně vlivem studeného pokoje, v němž Rais za dobu trhokamenického působení žil, a vlivem hry na varhany v zimním období trpěl akutním kloubním revmatismem. Mimo školu žil v Trhové Kamenici osamělým životem, postrádal kulturní dění. Jeho

přičiněním zde byla založena knihovna, beseda Neruda pořádající vzdělávací večery. Do tohoto období spadají i počátky Raisovy literární tvorby. V roce 1882 byl na základě své žádosti jmenován učitelem v Hlinsku. Hlavním důvodem změny Raisova působiště bylo úmrtí jeho první lásky Karly Burešové. Chtěl se tak vymanit z prostředí, které mu dává podněty k tíživým vzpomínkám. Po roce svého zdejšího působení se oženil s Marií Hroznou, s kolegyní z trhovokamenické školy. Jeho touha po bohatém kulturním a společenském dění neutuchala a v roce 1887, po desetiletém působení na Železnohorsku, se mu podařilo dostat místo učitele v Podolí u Prahy. Důvodem změny byla i jeho snaha prosadit se jako spisovatel. Rais v pražském prostředí získal lepší postavení. Zastával funkci řídícího učitele na Žižkově a v roce 1899 byl jmenován ředitelem měšťanské dívčí školy na Královských Vinohradech. Role se zhostil se svědomitostí a velkou zodpovědností. Vedle náročné funkce ředitele školy se snažil literárně tvořit, být aktivní v literárních spolcích. Na bedrech měl navíc úkol vypracovat knihu o historii a současnosti vinohradského školního okresu. Značné pracovní nasazení se promítlo i do jeho zdravotního stavu (nespavost, bolesti hlavy, revmatismus). Poté, co zemřeli tři jeho milovaní členové rodiny (zeť, manželka, bratr), odchází v roce 1915 na dovolenou. Ke své učitelské dráze se již nevrátil. Penzionován byl roku 1920. O šest let později zemřel ve svém pražském bytě. Počáteční práce psal pro mládež, tyto práce souvisejí s jeho učitelským povoláním, jejich cílem bylo vychovávat mládež. Později ho začali zajímat horalé, výminkářská otázka a především generační problémy. V jeho díle najdeme postavy s vysokými morálními zásadami, které by rády něco změnily, ale v podstatě jsou velmi slabé. Téměř všechna díla vycházejí z podkrkonošského venkova, jeho rodiště, které vášnivě miloval, a zabývají se sociální problematikou. Problémy neřeší, ale pouze je popisuje. Charakteristiku tvoří z velké části pomocí dialogu. Nejvíce se zajímal o osudy těch, kteří se nemohli bránit, tj. starých lidí a dětí. Ve svých dílech se Rais zabývá psychologií postav. Povaha postav je založená na jejich konání a jednání. Neméně důležitá je mluva, která je doprovázena gesty jednajících postav. Největší prostor je v jeho románech věnován dialogu mezi postavami, z něhož vyplývá, jak postavy vnímají ostatní a také sebe samotné. Z dialogů se v Raisových dílech dovídáme také informace o motivaci jednání jednotlivých účastníků děje. Ve svých prózách často líčí konflikty starší a mladší generace.

v naší knihovně: *Horské kořeny, Kalibův zločin, Pantáta Bezoušek, Zapadlí vlastenci, Sirotek, Stehle*

Umberto Eco (5. leden 1932 – 19. únor 2016) byl italský sémiotik, medievista, estetik, filosof a spisovatel, jeden z nejvýznamnějších představitelů postmoderny 60. let 20. století.

Umberto Eco se narodil 5. ledna 1932 jako syn trojnásobného válečného veterána Giulia Eca, účetního, a jeho ženy Giovanny Bisio, zvané Rita, v piemontské Alessandrii, městě, kde se vyrábějí klobouky „Borsalino“. Giovannin otec, povoláním krejčí, zemřel již roku 1918 na španělskou chřipku. Giuliov otec byl podle Ecových slov nalezenec, který dostal podle jezuitské tradice jméno: Ex Coelo Oblatus (darovaný nebem). Původním povoláním byl knihtiskař a po svém penzionování knihvazač, jenž jako otec třinácti dětí rodinu sotva držel nad vodou. Zároveň byl odkázán – ač byl (podle Eca) socialistou – na podporu jednoho katolického bratrstva. Giulio a Giovanna se naproti tomu snažili, aby Umbertovi a jeho v roce 1935 narozené sestře Emilii, zvané Emi, obstarali materiálně bezstarostné dětství. V roce Umbertova narození byl Benito Mussolini a jeho strana Partito nazionale fascista (PNF) na vrcholu své moci. Ecův pozdější intelektuální vývoj a jeho demokratická angažovanost je neodmyslitelně spjata s tím, že byl jako dítě do jisté míry fašismem indoktrinován. Docházka do salesiánské školy byla totiž spojena s nuceným členstvím v organizaci Opera nazionale Balilla (ONB), tj. „Národní mládežnické dílo“. Byl tedy tzv. Balillou, což byli uniformovaní chlapci ve věku 8 až 14 let, kteří se zdravili „římským pozdravem“ a zpívali fašisticko-patriotické písně. Tato ideologie se odrážela také v tehdejších dětských čítankách, jak Eco vzpomíná ve svém románu Tajemný plamen královny Loany, v němž tuto dětskou zkušenost literárně ztvárnil. Během své akademické kariéry napsal řadu esejů o sémiotice, středověké estetice, lingvistice a filosofii. Roku 1971, kdy se stal profesorem, byl jedním z inspirátorů prvního kurzu nového sémiotického oboru sdružujícího studium umění, hudby a zábavy, který se vyučuje na Boloňské univerzitě. V osmdesátých letech propagoval na téže univerzitě zřízení studijního programu „Komunikační vědy“. V roce 1988 založil Katedru komunikace na Univerzitě v San Marinu a Mezinárodní centrum pro sémiotická a kognitivní studia, od roku 2008 byl emeritním profesorem a prezidentem Scuola Superiore di Studi Umanistici při

univerzitě v Boloni. Členem italské akademie věd v oboru etiky, historie a filosofie se stal v roce 2010. V souvislosti se svou akademickou specializací se Eco zapojil do činnosti volného avantgardního uskupení Gruppo 63 (Skupina 63), jež sdružovalo spisovatele, básníky, kritiky a teoretiky, kteří se chtěli kriticky vyrovnat s italským neorealismem padesátých let. Zapojen do těchto literárních diskusí, v nichž chtěl svou pozici učinit co nejvíce srozumitelnou, začal v šedesátých letech publikovat své prozaické experimenty a parodie. Poté, co ve svém spise *Opera aperta* (Otevřené dílo) definoval svůj ideál literárního textu přístupného co nejširšímu spektru čtenářů, napsal svůj nejslavnější román *Jméno růže*. Kniha se stala mezinárodním bestsellerem, byla přeložena do více než 40 jazyků a na celém světě se jí prodalo přes 50 milionů výtisků. Dočkala se také filmové a seriálové adaptace. Eco přednášel na univerzitách v Itálii, Velké Británii, Francii, USA, Kanadě, Argentíně a Brazílii. Byly mu uděleny významné řády a četná ocenění, např. Řád zásluh o Italskou republiku, Italská medaile za zásluhy o kulturu a umění, francouzský Řád umění a literatury, německý řád Pour le Mérite za zásluhy ve vědě a umění, španělská Cena knížete z Asturie, francouzský Řád čestné legie, Záslužný řád Spolkové republiky Německo a 41 čestných doktorátů. Umberto Eco zemřel ve svém milánském bytě 19. února 2016. Sekulární pohřeb se konal na hradě Sforzesco, kde se ním rozloučili tisíce lidí.

v naší knihovně: *Foucaultovo kyvadlo*, *Jméno růže*, *Nulté číslo*, *Ostrov včerejšího dne*, *Pražský hřbitov*, *Tajemný plamen královny Loany*

Ladislav Stroupežnický (6. leden 1850 – 11. srpen 1892) byl český spisovatel, dramatik a dramaturg

Národního divadla. Stroupežnický se narodil v prostředí regionálních vzdělanců, otec byl hospodářským správcem premonstrátských statků a ředitelem patrimoniální kanceláře panství v Cerhonicích. Absolvoval pouze dvě třídy reálky v Písku, než byl pro kázeňské přestupky vyloučen. Poté se stal ve svém rodišti praktikantem na premonstrátském velkostatku a archivářem, nezískal sice žádné literární vzdělání, ale měl dobrou společnost a dobrý přístup do knihoven. Ve svých sedmnácti letech, v noci při číhané, omylem vystřelil po hajném, načež se v pomnutí myslí pokusil o sebevraždu. Rána mu utrhla spodní čelist a nos. Otec jej dal převést na pražskou kliniku k později proslulému chirurgovi Vilému Weissovi, kde Ladislav podstoupil několik operací, rok nemohl mluvit a věnoval se kreslení, psaní a vyřezávání ze dřeva či slonoviny, zejména siluetám řezaným lupénkovou pilkou. I po ročním pobytu v nemocnici a plastice mu až do konce života zůstal zohavený obličej. Brzy po nehodě se přestěhoval do Prahy, kde přispíval do několika časopisů. Nejprve se snažil prosadit jako humorista. V té době pracoval jako úředník v pojišťovně, později jako písař na berní správě magistrátu. Roku 1882, když se po požáru začalo znovu budovat pražské Národní divadlo, stal se až do své smrti jeho prvním dramaturgem. V této funkci musel překonávat řadu překážek a odrážet útoky a kritiku, nejen nepřátel, ale také autorů a publika romantického spektra. Dne 22. května 1890 se oženil s herečkou Annou Turkovou (1855-1909). Roku 1892 Stroupežnický zemřel, když podlehl onemocnění tyfem. Manželství bylo bezdětné.

v naší knihovně: *Paní mincmistrová*

Ivan Olbracht, vlastním jménem Kamil Albrecht Zeman (6. leden 1882 – 30. prosinec 1952), byl český spisovatel-prozaik, publicista, novinář a překladatel německé prózy, národní umělec.

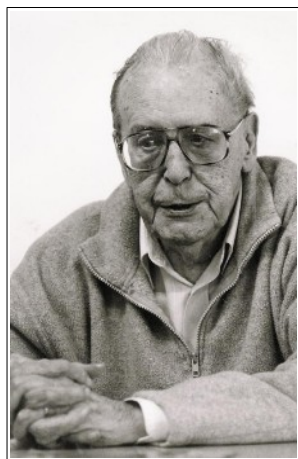

Jeho otcem byl advokát a spisovatel Antal Stašek (vlastním jménem Antonín Zeman), jenž se vyznačoval velkým sociálním cítěním, které přenášel i do svých knih. Matka pocházela z bohaté židovské rodiny (za svobodna se jmenovala Kamila Schönfeldová), ale krátce před svatbou se zřekla židovského náboženství a přestoupila ke katolické víře. Mladý Kamil Zeman navštěvoval obecnou školu v Semilech, pak studoval na gymnáziu ve Dvoře Králové, maturoval v roce 1900. Již jako gymnazista podepisoval své drobné literární pokusy pseudonymem Ivan Olbracht. Dle jeho vlastního svědectví vznikl tento pseudonym spojením Kamilova biřmovacího jména „Ivan“ s jeho druhým křestním jménem „Albrecht“, které obměnil (popolštil) na „Olbracht“. Po roce 1945 se tento

pseudonym stal jeho jménem občanským. Po maturitě studoval v Berlíně a v Praze nejprve práva, ve třetím ročníku přestoupil na filozofickou fakultu pražské univerzity, kde si zvolil obor historie a zeměpis. V roce 1903 byl povolán k jednorozční vojenské službě, kterou vykonával u 94. pěšího pluku v Liberci a v Terezíně. Dosáhl hodnosti kadeta-aspiranta, ale již v roce 1906 byl degradován na vojína kvůli aktivní účasti na sociálnědemokratických politických akcích. I když po skončení vojenské služby opět pokračoval ve studiu, státní zkoušky v úplnosti neabsolvoval (v roce 1906 složil jen první, jazykovou část státní zkoušky) a v roce 1909 univerzitních studií zanechal. Věnoval se pak novinářskému povolání, které ho lákalo již od středoškolských dob. Zprvu působil ve Vídni jako redaktor sociálně demokratických Dělnických listů. Zde se seznámil s novinářkou a spisovatelkou Helenou Malířovou, která se později stala jeho družkou. V polovině 30. let se rozešel se svou družkou Helenou Malířovou a v roce 1936 se oženil s absolventkou konzervatoře Jaroslavou Kellerovou. O dva roky později se jim narodila dcera Ivana. Na počátku nacistické okupace byl vyšetřován gestapem a aby unikl pozornosti, žil od července 1940 i se svou rodinou v malé vesničce Stříbřec na Třeboňsku. Vstoupil opět do KSČ, od roku 1943 byl členem ilegální komunistické skupiny. V roce 1945 se stal členem Ústředního výboru Komunistické strany Československa a členem tohoto orgánu byl zvolen i na osmém a devátém sjezdu KSČ. V roce 1947 byl jmenován národním umělcem. Od roku 1945 až do roku 1949, kdy odešel do důchodu, zastával Olbracht vedoucí funkce na ministerstvu informací, a to nejprve v rozhlasovém a později v tiskovém (publikačním) odboru, který měl mimo jiné za úkol i knižní cenzuru a vyřazování závadné literatury z knihoven. Zemřel 30. prosince 1952 ve Státním sanatoriu v Praze. Jeho dílo je velmi ovlivněno sociálními otázkami, socialismem a revoltou proti měšťácké společnosti. Dalším výrazným zlomem v jeho tvorbě byla návštěva Podkarpatské Rusi, usadil se zde ve vesnici Koločava, kde shromažďoval materiál k připravovanému dílu. Podkarpatské Rusi a její problematice se věnoval celá 30. léta, toto období bývá považováno za vrchol jeho literární tvorby. Díky jeho postavám, které se dostávají do vypjatých situací a na nichž zkoumá jejich psychiku, se řadí také k psychologické literatuře.

v naší knihovně: Anna proletárka, Bejvávalo, Bratr Žak, Čtení z Bibli kralické, Golet v údolí, Nikola Šuhaj loupežník, O mudrci Bidpajovi a jeho zvířátkách, O zlých samotářích, Podivné přátelství herce Jesenia, Pověsti a bajky, Zamřížované zrcadlo, Žalář nejtemnější

Zdeněk Jirotko (7. leden 1911 – 12. duben 2003) byl český spisovatel a fejetonista, autor humoristických románů, povídek, soudniček a rozhlasových hříček. Narodil se v Ostravě v domě

na dnešním Náměstí Jurije Gagarina. Zde od roku 1925 studoval reálné gymnázium, avšak byl v kvintě vyloučen, načež se učil zedníkem. Nakonec v roce 1933 maturoval na Vyšší průmyslové škole stavitelské v Hradci Králové. Záhy vstoupil do armády, kde zůstal do roku 1939. Působil zde jako důstojník pěchoty, posléze jako stavební dozor u vojenských staveb. Sloužil v Košicích, Banské Bystrici, Olomouci, Vyškově a v Brně. Počátkem nacistické okupace (1940-1942) pracoval na ministerstvu veřejných prací, ale už po roce 1942 se věnoval výhradně spisovatelské činnosti, což mu umožnil mimořádný ohlas na jeho prvotinu, humoristický román Saturnin. Jeho úspěch sice již nikdy nepřekonal, ale i kniha Muž se psem, v níž pro změnu parodoval detektivní žánr, se stala velmi oblíbenou. V letech 1945-1951 byl redaktorem Svobodných novin. Po roce 1951 pak byl dva roky redaktorem humoristického týdeníku Dikobraz. Mezi lety 1953 a 1962

působil v redakci Československého rozhlasu. Vedl zde nejprve redakci humoru a satiry, později redakci pro českou a slovenskou literaturu. V roce 1962 se opět vrátil do redakce Dikobrazu, stal se zde zástupcem šéfredaktora a na tomto postu setrval až do odchodu do důchodu v roce 1971.

v naší knihovně: Muž se psem, Saturnin

Karel Čapek (9. leden 1890 – 25. prosinec 1938) byl český spisovatel, intelektuál, novinář, dramatik, překladatel a amatérský fotograf. Byl mladší bratr malíře a spisovatele Josefa Čapka (1887-1945).

Narodil se v Malých Svatoňovicích v rodině venkovského lékaře MUDr. Antonína Čapka. Matka sbírala slovesný folklor. S rodiči se brzy přestěhoval do Úpice, kde byl v místním kostele 13. ledna 1890 pokřtěn. V Úpici také absolvoval základní školu Na Blahovce, která byla později, po Karlově smrti, přejmenována na Základní školu bratří Čapků. Poté studoval na gymnáziu v Hradci Králové, odkud musel po odhalení jím organizovaného protirakouského spolku přestoupit na gymnázium v Brně. Roku 1915 ukončil studium

estetiky a filozofie na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a získal doktorát z filozofie. V letech

1910–1911 byl Karel Čapek na studijním pobytu v Paříži a v Berlíně. Karel Čapek trpěl od svých 21 let Bechtěrevovou nemocí, což je chronické zánětlivé onemocnění především páteřních obratlů. Pro svou nemoc nebyl odveden do rakouské armády a nemusel proto bojovat v první světové válce, přesto byl touto válkou a jejími následky velmi ovlivněn. Po ukončení studia brzy přešel k novinářině. Stal se redaktorem v několika denících a časopisech: v Národních listech (1917-1921), v týdeníku Nebojsa (1918-1920) a v Lidových novinách (od roku 1921). Z Národních listů odešel v roce 1921 na protest proti vyloučení svého bratra z redakce a proti politickému směřování listu, které vnímal jako zaměřené proti prvnímu československému prezidentovi Tomáši Garrigue Masarykovi. V letech 1921-1923 byl dramaturgem i režisérem Vinohradského divadla. V letech 1925-1933 byl prvním předsedou československého odboru PEN klubu. Karel Čapek a jeho bratr Josef byli zhruba od roku 1925 aktéry

pravidelného pátečního setkávání osobností politického a kulturního života. Tyto schůzky se staly zavedenou „institucí“. Roku 1927 se pro jejich účastníky všeobecně vžil název pátečníci. Mezi pátečníky patřili kromě bratrů Čapků mj. prezident T. G. Masaryk, ministr zahraničí Edvard Beneš, historik Josef Šusta a novinář Ferdinand Peroutka. Čapkovy Hovory s T. G. Masarykem (sepsány 1928-1935, ve 3 svazcích – v roce 1938 shrnuty do jednoho svazku) jsou jedinečným svědectvím o T. G. Masarykovi, o jeho názorech nejen politických, filozofických, ale i lidských, a jeho vzpomínek. 26. srpna 1935 se Karel Čapek na vinohradské radnici oženil se svou dlouholetou přítelkyní, herečkou Olgou Scheinpflugovou. Mnichovská dohoda a po ní následující kapitulace znamenaly pro Karla Čapka zhroucení jeho dosavadního světa a osobní tragédii. Koncem srpna 1938 zasáhla dům a zahradu ve Staré Huti povodeň. Čapek se ihned pustil do náročných oprav. V prosinci 1938 si Karel Čapek přivodil lehkou chřipku. Jeho stav se přechodně zlepšil, ale brzy musel znovu ulehnout. Ke chřipce se přidal zánět ledvin a zápal plic. Zemřel na plicní edém dne 25. prosince 1938, tedy několik měsíců před okupací Čech a Moravy nacistickým Německem. Je známo, že gestapo plánovalo jeho zatčení. Byl pohřben na Vyšehradském hřbitově v Praze.

v naší knihovně: *Anglické listy, Bajky a podpovídky, Boží muka, Trapné povídky, Cesta na sever, Cestopisy, Čtení o T. G. Masarykovi, Dášeňka, Devatero pohádek, Francouzská poezie nové doby, Hordubal, Hovory s T. G. Masarykem, Italské listy, Kniha apokryfů, Krakatit, Listy Olze, Loupežník, Marsyas, O divadle a tak podobně, Obrázky z domova, Od člověku k člověku, Povídky z jedné kapsy, Povídky z druhé kapsy, Pozdravy, První parta, Pudlenka, R. U. R., Tichý hlas, Továrna na Absolutno, Tři hry, Ukradený spis 139/VII, odd. C, V zajetí slov, Válka s Mloky, Věčné dobrodružství, Zahradníkův rok*

Jack London, vlastním jménem John Griffith Chaney (12. leden 1876 – 22. listopad 1916) byl americký

spisovatel, který se proslavil svými nejčtenějšími knihami *Volání divočiny* a *Bílý tesák*. Od mládí žil dobrodružným životem. Byl námořníkem, zlatokopem, členem pobřežní rybářské hlídky i pirátským lovcem ústřic. Procestoval celé Spojené státy americké jako tulák – hobo. V době zlaté horečky se vydal na Aljašku, kde sice nezbohatl, ale později využil zkušeností ze severu ve svých povídkách a knihách. Začal studovat na univerzitě, studium však nedokončil. Od dětství četl dobrodružnou literaturu, kterou později začal i sám psát. Zpočátku neměl úspěch – jeho styl psaní byl drsný a nezvyklý a pro vydavatele nepřijatelný. Postupně se však prosadil, nejprve svými povídkami z Aljašky a později vydával i romány. Byl socialistou, členem socialistické strany a odborů. Psal námořní povídky, povídky a romány z aljašské přírody a podobně drsných prostředí lidské civilizace. Stal se i válečným zpravodajem v Rusko-japonské válce. Další oblastí byla díla se sociální tematikou. Postupně

se stal známým a uznávaným spisovatelem, ve své době zřejmě nejlépe placeným. Zbohatl, postavil si jachtu a vydal se na cestu kolem světa. Žil na svém ranči v Měsíčním údolí v Kalifornii. Přes své velké příjmy měl stále finanční potíže, celý život také bojoval s alkoholismem (poprvé se opil v pěti letech a od puberty se opíjel pravidelně). Svou závislost výstižně popsal v knize *Démon alkohol*, která vyšla v roce 1914, dva roky před jeho smrtí. V té době vrcholila v USA abstinenční kampaň a je pravděpodobné, že jeho román přispěl k odhlasování prohibičního zákona. Kvůli nemírnému pití především tvrdého alkoholu

měl nemocná játra a ledviny. Proti bolestem užíval morfiem, jež mu legálně předepsal lékař; na předávkování morfiem také zemřel. Podle některých spekulací mělo být předávkování záměrné a šlo tedy o sebevraždu. Z vyjádření jeho dcery, z názoru historika a z dopisu, který napsal v den smrti, však vyplývá, že zemřel nešťastnou náhodou. Podle doslovu starého českého vydání Železné paty krátce před smrtí jeho ranč – také významné komunitní centrum – shořel a k jeho smrti přispěla také bída.

v naší knihovně: *Bílý tesák, Démon alkohol, Jerry z ostrova, Joe mezi piráty, Mezi zlatokopy, Michal, bratr Jerryho, Mořský vlk a jiné příběhy z moře, Rudý mor, Tulák po hvězdách, Volání divočiny*

Molière, vlastním jménem Jean-Baptiste Poquelin, (15. leden 1622 – 17. únor 1673) byl francouzský

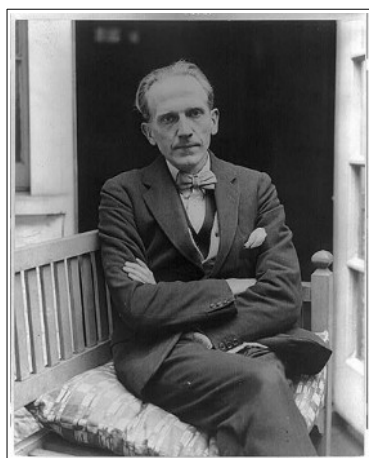
herec, spisovatel a dramatik období francouzského klasicismu, tzv. Velkého století, během vlády krále Ludvíka XIV. Patří k nejslavnějším dramatikům v historii divadla, jeho hry se dodnes objevují na jevištích, především pak *Tartuffe*, *Misanthrop*, *Lakomec* a *Zdravý nemocný*, jež byla jeho poslední hrou, a při ztvárňování jejíhož hlavního hrdiny také zemřel.

Byl synem měšťana, proti vůli rodiny se stal komediantem. Původně byl hercem kočovné divadelní společnosti, později si založil svoji vlastní a cestoval s ní třináct let po francouzském venkově. Brzy se svými hrami proslavil, především mezi chudinou. Nakonec, díky přízni aristokratů, včetně Filipa I. Orleánského, bratra Ludvíka XIV., účinkoval také na královském dvoře, kde často spolupracoval s hudebním skladatelem Jeanem-Baptistem Lullym. Králova přízeň mu zajistila důchod a jeho družině titul oficiálních královských divadelníků. Zabýval se tzv. nízkým

dramatem, především komedií a fraškou, ale také bajkou, tragikomedií, komediálními balety a satirou. V jeho díle je také zřetelná inspirace komedií dell'arte. Jeho hry byly velmi odvážné zejména v kritice mravů a společenských poměrů své doby. V satirických veselohrách zesměšňoval pokrytectví, šlechtu a její snobskou morálku a v neposlední řadě církev, která proti autorovi nejvíce brojila a prosadila zákaz některých jeho her, především pak *Tartuffa*, v němž na Molière útočil na náboženský fanatismus. Společenský dopad jeho děl byl mimořádný a v čase rostl. Podle některých badatelů například Molièrova díla v 18. století podkopala legitimitu tradičních institucí a předpřipravila půdu francouzské revoluci. Tematika Molièrova díla je ale velmi rozsáhlá (lakota, pokrytectví, zříznutost, cynismus, postavení žen ve společnosti atd.). Jeho úspěch na divadle, jeho novátorství, společenská angažovanost a konečně i úspěch u diváků ho nutily bojovat celé roky proti intrikám, osočování a pronásledování jeho odpůrců, mimo jiné i mezi jeho konkurenty z oblasti divadla. Zemřel 17. února 1673 po konci čtvrtého představení své poslední hry *Zdravý nemocný*, kde hrál titulní roli.

v naší knihovně: *Lakomec, Lakomec/Misanthrop/Tartuffe*

Alan Alexander Milne (18. leden 1882 – 31. leden 1956) byl anglický spisovatel a dramatik, proslulý

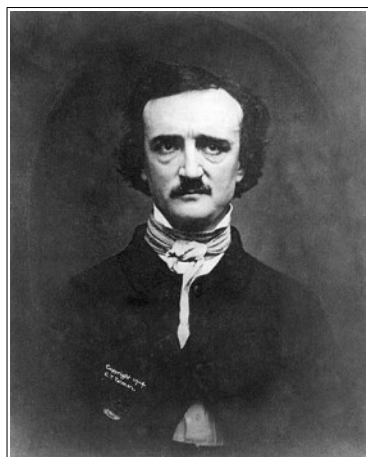

především příběhy pro děti. Světovou proslulost získal zejména cyklem knih o Medvídkovi Pú. Jeho tvorba je však daleko rozsáhlejší a je určená rovněž dospělým. Alan Alexander Milne se narodil v Kilburnu v Londýně. Jeho rodiči byli John Vine Milne a Sarah Marie Milne (rodným jménem Heginbotham). Navštěvoval Henley House School, malou soukromou školu, kterou řídil jeho otec. Dále navštěvoval Westminster School a Trinity College v Cambridgi, kde vystudoval matematiku. Během studia psal, spolu se svým bratrem Kennethem, své první články do studentského časopisu *Granta*. Jejich články byly podepisovány třemi písmeny – AKM. Články A. A. Milnea upoutaly pozornost britského humoristického magazínu *Punch*, kam Milne začal také přispívat. Po čase se zde stal asistentem editora. Během první světové války Milne narukoval do Britské armády a sloužil jako důstojník. Propuštěn byl 14. února 1919. Po válce napsal dílo odsuzující válku *Peace with Honour*. V roce 1913 se oženil s Dorothy „Daphne“ de Sélincourt. V roce 1920 se jim narodil jediný syn – Christopher Robin Milne. V roce 1952 měl A. A. Milne mozkovou mrtvici a po operaci mozku se z něj stal invalida. Zemřel v lednu 1956 ve věku 74 let.

odsuzující válku *Peace with Honour*. V roce 1913 se oženil s Dorothy „Daphne“ de Sélincourt. V roce 1920 se jim narodil jediný syn – Christopher Robin Milne. V roce 1952 měl A. A. Milne mozkovou mrtvici a po operaci mozku se z něj stal invalida. Zemřel v lednu 1956 ve věku 74 let.

v naší knihovně: *Medvídek Pú*

Edgar Allan Poe (19. leden 1809 – 7. říjen 1849) byl americký romantický básník, prozaik, literární

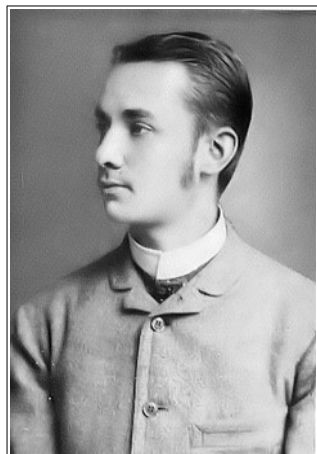

teoretik a esejista. Byl autorem zpravidla fantastických a mystických příběhů a zakladatelem detektivního a hororového žánru. Dokázal mistrovsky zachytit stav osoby, která příběh vypráví. Další díla lze považovat za ranou science fiction, z jeho pera pochází i několik humoristických příběhů.

Narodil se 19. ledna 1809 v Bostonu, Massachusetts. Byl jedním ze tří dětí páru kočovných herců Elizabeth a Davida Poeových. Jeho otec trpěl alkoholismem a opustil rodinu roku 1810. Matka zemřela v roce 1811 ve věku 24 let na tuberkulózu a zanechala tak po sobě tři sirotky: malého Edgara, jeho mentálně postiženou sestru Rosalii a bratra Williama, který stejně jako otec propadl alkoholismu a předčasně zemřel. Jako tříletý sirotek byl Edgar svěřen do sirotčince v Richmondu, kde se jej po relativně krátké době ujala rodina Allanů, velkoobchodníků s tabákem; odtud plyne Poeovo prostřední jméno Allan. Rodina po nějaký čas bydlela v Liverpoolu a v roce 1815 byl Edgar poslán do internátní školy nejdříve ve Skotsku, potom v Londýně. Tajemná Anglie se tak stala mladému Edgarovi zdrojem inspirace po celý život. Dodala jeho pozdějším dílům onu fantaskní, tak typicky poeovskou hrůzostrašnost. V roce 1820 se vrátil do Richmondu. Už na střední škole vynikal znalostí literatury a historie, studoval francouzštinu a latinu. Od roku 1826 studoval literaturu na University of Virginia, kde však začal mít potíže s alkoholem a s hráčskými dluhy; pro ně se později rozešel se svým nevlastním otcem, jenž je za Edgara odmítal platit. Poe ve finanční krizi vstoupil k dělostřeleckému pluku v Bostonu a byl převelen na Sullivanův ostrov do pevnosti Fort Moultrie, kde sloužil od listopadu 1827 do prosince 1828. Na přání pana Allana se zapsal na vojenskou akademii ve West Pointu. Zde se však ukázal jako nedisciplinovaný voják a byl brzy propuštěn. Pokračoval v literární činnosti, pokoušel se prosadit zprvu jako básník, později psaním povídek. Od roku 1831 do roku 1835 žil v Baltimore u své tety. V roce 1833 se setkal s prvním úspěchem, když získal hlavní cenu na soutěži organizované baltimorským týdeníkem Saturday Visitor se svým příběhem Rukopis nalezený v láhvi. V roce 1836 se oženil se svou třináctiletou sestřenicí Virginií Clemm. Zemřela na tuberkulózu o jedenáct let později v roce 1847. Poe vyjádřil svůj zármutek v básni Annabel Lee. V roce 1844 se s manželkou usadil v New Yorku, kde předpokládal snazší možnost obživy. Pracoval zde pro časopis Evening Mirror, který v lednu 1845 uveřejnil Havrana, báseň kterou doslova ohromil tehdejší veřejnost. Poe tehdy zažil krátké období slávy a mondénních úspěchů. Ve městě Providence měl před dvěma tisíci posluchači přednášku ke své esejí o básnickém principu, v níž představil své pojetí poezie. Rodný Richmond na jeho počest uspořádal slavnostní recepci, které se však nemohl zúčastnit, protože neměl vhodné oblečení. Jeho alkoholové a drogové dluhy jej však z onoho postavení brzy stačily uvrhnout zpět do zoufalé bídy. Zemřel za nejasných okolností. Dne 3. října 1849 byl nalezen opilý (a zřejmě i pod vlivem omamných látek) na baltimorském chodníku v blízkosti Light Street. Byl urychleně hospitalizován, ale z kómatu, do kterého následně upadl, se po celé čtyři dny neprobral. Zemřel na krvácení do mozku v ranních hodinách 7. října 1849. Pohřbu na presbyteriánském hřbitově v Baltimore se zúčastnili čtyři lidé.

v naší knihovně: Dobrodružství Arthura Gordona Pyma, Havran a jiné básně, Jáma a kyvadlo a jiné povídky, Půlnoční povídky, Zlatý skarabeus

Gustav Meyrink, vlastním jménem Meyer (19. leden 1868 – 4. prosinec 1932) byl německy píšící

spisovatel silně ovlivněný atmosférou staré Prahy, především pak pražského ghetta. Zpočátku psal zejména krátké satirické prózy zesměšňující autority vilémovského Německa, později texty inspirované východními filozofiemi, mystikou a studiem okultních jevů. Kromě toho přeložil, respektive převyprávěl do němčiny mj. některá díla Charlese Dickense a Rudyarda Kiplinga. Společně s Rodou Rodou též v letech 1912-1914 napsal čtveřici divadelních her, jež však neměly výraznější odezvu. Jeho největším literárním úspěchem je tak fantaskní román Golem odehrávající se v ulicích pražského ghetta před asanací a po ní, který knižně poprvé vyšel roku 1915.

Narodil se ve Vídni jako nemanželský syn württemberského ministra Friedricha Karla Gottloba von Varnbüler (1809-1889) a bavorské dvorní herečky Marie Wilhelmine Adelheid Meyerové (1840-1908). Od roku 1884 žil v Praze. Po

absolvování gymnázia navštěvoval obchodní akademii, jejíž studium zakončil absolventskou zkouškou v roce 1888. Pak pracoval v exportním obchodě a z peněz odkázaných otcem otevřel společně s přítelem bankovní dům. Takřka okamžitě se stal součástí pražské německé smetánky a zařadil se k místním dandyům – kromě toho vlastnil jeden z prvních automobilů v Praze. Věnoval se sportu (šermu a veslování), šachům, udržoval kontakty s mladou generací židovsko-německých umělců a žil nevázaným životem, k němuž patřily kromě jiného různé rvačky a návštěvy nevěstinců. Ve svém bytě na Příkopech, přeplněném soškami, zrcadly a různými bizarními předměty, pořádal spiritistické seance, při nichž užíval různé omamné látky (hašiš a opium). Posléze však Meyrink spiritismus, stejně jako užívání opiátů, zavrhl. Roku 1891 spoluzaložil teosofickou lóži „U Modré hvězdy“, které následně také předsedal. Lóže měla za cíl propojovat cíle východního a západního okultismu. Tou dobou se Meyrink stal vegetariánem a věnoval se dokonce józe (asánové cviky) – nicméně už po třech měsících z Teosofické společnosti vystoupil a začal se věnovat alchymii (kromě jiného se snažil extrahovat zlato ze zvířecích výkalů). V roce 1893 se oženil s Aloisii Certlovou a o rok později založil vlastní První křesťanskou banku se sídlem na Václavském náměstí. V roce 1896 se tajně zasnoubil s Philomenou (Manou) Berntovou (neteří básníka Rainera Marii Rilkeho), ovšem právoplatná Meyrinkova choť odmítla udělit souhlas k rozvodu. Dne 18. ledna 1902 byl křivě nařčen z bankovních podvodů a zatčen. Obvinění bylo posléze staženo, ale vyšetřování pokračovalo. V roce 1903 pak definitivně opustil Prahu a žil postupně ve Vídni (zde působil jako šéfredaktor týdeníku *Der liebe Augustin*), Montreux a Mnichově. V roce 1905 se znovu oženil (Aloisie svolila k rozvodu bezdětného manželství s Meyrinkem) a s manželkou Menou měl dvě děti. V roce 1911 Meyrinkovi přesídlili do bavorského Starnbergu, kde si Meyrink v jejich nové vilce postavil svou vlastní pracovnu; zde také začal psát *Golema*. Také v Německu Meyrink pokračoval ve svém zájmu o mystiku – věnoval se buddhismu a staroindickým imaginačním učením. Nicméně znovu trpěl nedostatkem financí a v roce 1929 musel dokonce prodat svou vilu a přestěhovat se do menšího domu. Zároveň se zhoršoval jeho zdravotní stav, trpěl nespavostí, bolestmi rukou a cukrovkou. V březnu 1932 postihla jeho rodinu tragédie, když jeho syn Harro utrpěl těžký úraz, po němž mu hrozilo ochrnutí a ještě téhož roku v červnu spáchal kvůli obavám o budoucnost sebevraždu. Sám Meyrink zemřel o několik měsíců později, v prosinci 1932.

v naší knihovně: *Alchymistické povídky, Anděl západního okna*

Fráňa Šrámek, rodným jménem František Šrámek (19. leden 1877 – 1. červenec 1952) byl český básník, prozaik, dramatik a buřič.

Narodil se v Sobotce, roku 1885 se s rodiči přestěhoval do Písku, toto město si velmi oblíbil, odehrává se v něm velká část jeho divadelních her a románů. Za svých studentských let bydlel v domě U Koulí č. 131 nedaleko Putimské brány. V roce 1894 se odstěhoval do Roudnice nad Labem, kde dosáhl maturity. V roce 1903 nastoupil na jednoroční vojenskou službu, která mu byla za trest o rok prodloužena. Zde se již projevil jeho antimilitaristické postoje. V září 1904 vážně onemocněl. Po skončení vojenské služby začal studovat práva. Studia ukončil v roce 1905 a začal se věnovat literatuře. Dostal se do Prahy, kde se připojil k časopisu *Nový kult*, jehož vůdčí osobností byl S. K. Neumann. Redigoval časopis *Práce*. V roce 1905 byl dvakrát vězněn, za účast na demonstracích a pro antimilitaristickou báseň *Píšu mi psaní*.

Za první světové války narukoval hned v srpnu 1914 na haličskou frontu. Sřet s válečnou realitou byl velmi drsný. Šrámkovy bezprostřední dojmy odráží nejen báseň s lakonickým titulem *30. září 1914*, ale třeba také povídka *První akt*. Už v září 1914 se mu ale podařilo válečné vřavě uniknout, když byl kvůli revmatismu hospitalizován v brněnské nemocnici. V červnu 1915 ale znovu narukoval, tentokrát na frontu do Itálie a Rumunska. Onemocněl španělskou chřipkou, nemoc ovšem překonal. Roku 1946 byl jmenován národním umělcem. Zemřel 1. července 1952 ve Státním sanatoriu v Praze na Smíchově. Pohřben je ve svém rodném městě Sobotce na soboteckém hřbitově, o kterém napsal jednu ze svých nejznámějších básní *Sobotecký hřbitov*. Jeho tvorba byla ovlivněna impresionismem, antimilitaristickými až pacifistickými postoji. F. Šrámek se angažoval v anarchistickém hnutí a stal se významným představitelem tzv. generace anarchistických buřičů.

v naší knihovně: *Kus krásného snu, Modrý a rudý, Past, Podivný nepokoj, Sláva života, Splav, Stříbrný vítr*

Francis Bacon, 1. vikomt St. Albans, baron z Verulam; (22. leden 1561 – 9. duben 1626) byl anglický filosof, vědec, historik a politik, propagátor vědeckého experimentu. Iniciátor novověkého pojetí poznání, podle kterého je cílem vědy a filozofie zlepšovat podmínky lidského života. Zakladatel anglického materialismu, empirismu a novodobé experimentální vědy. Založil a zpopularizoval indukční metodu pro vědecké bádání (tzv. Baconova metoda). Dosáhl nejvyššího úřadu v Anglii, tj. pozice Lorda kancléře.

Francis Bacon se narodil do rodiny Sira Nicholase Bacona, lorda strážce pečeti, a jeho druhé manželky Anny Cook. Jeho rodina pocházela z tzv. nové šlechty, která získala své majetky po likvidaci statků římskokatolické církve v Anglii. Strýc lord Burghley byl významným ministrem. Francis Bacon byl ve dvanácti letech poslán do šlechtické přípravky na univerzitu v Cambridge, kde jako dítě vynikal svou genialitou. Když se hanlivě vyjádřil o Aristotelovi a stoupencích scholastiky, byl nucen školu opustit. Již v mládí si byl vědom toho, že je třeba reformovat současnou vědu a školství. Uchýlil se do Francie a doprovázel anglického velvyslance na dvůr Jindřicha III. Po necelých třech letech se kvůli smrti svého otce v únoru 1579 vrátil do Anglie. I když se připravoval na právnickou kariéru a s úspěchem začal studium judikatury, dal nakonec přednost politice. S podporou svého strýce se Francis Bacon stal členem parlamentu (rok 1584), kde působil téměř čtyřicet let a získal pověst vynikajícího řečníka. Francis Bacon je autorem několika desítek děl, z nichž většina zůstala nedokončena. Mnoho jeho prací bylo vydáno až po jeho smrti.

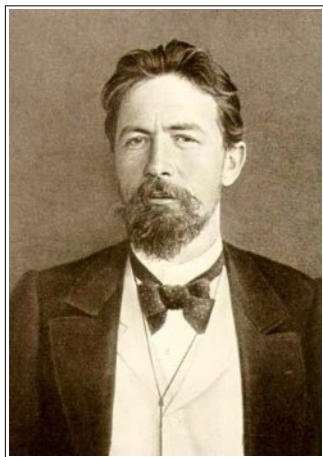
v naší knihovně: *Eseje, čili, Rady občanské a mravní, Nové organon*

George Gordon Noel Byron, **lord Byron** (22. leden 1788 – 19. duben 1824) byl anglický básník, filhelén

a přední představitel romantismu v literatuře. Mezi jeho nejznámější díla patří Childe Haroldova pouť, žánrově byronská povídka, která zůstala nedokončena. Je považován za jednoho z největších evropských básníků. Lord Byron proslul nejen svým dílem, ale i svým způsobem života, který zahrnoval extravagantní výstřelky, mnoho milostných skandálů, dluhy, rozvod a obvinění z incestu a sodomie. Jeho bývalá milenka lady Caroline Lambová o Byronovi prohlásila, že je „šílený, zlovolný a je nebezpečné ho znát“. Později studoval Byron na slavné univerzitě v Cambridgi, a to na Trinity College. Zde našel nové přátele. Na pokoji žil s dívkou převlečenou za chlapce (inspirace pro poemu Lara). Seznámil se se svou nevlastní sestrou Augustou Mary Leigh, k níž měl velice úzký vztah. Po studiích v Cambridgi na koleji Trinity se vrátil do Newsteadského opatství. Zde se setkal se svou láskou z dětství, tehdy již vdanou a zklamanou. Nic ho ve Velké Británii nedrželo, a tak se zadlužil a odcestoval. Již při plavbě Lamanšským kanálem začal psát poemu Childe Haroldova pouť. První jeho zastávkou bylo portugalské hlavní město Lisabon. Dále pokračoval do španělské Sevilly, na ostrov Maltu, do Janova. V této době byl vegetarián. Poté, co po vzdáleném příbuzném zdědil titul baron Byron z Rochdale, se básník mohl účastnit zasedání ve Sněmovně lordů. Zde také několikrát vystoupil. Hájil práva dělníků, jejichž práce byla tehdy nahrazována stroji. Ti se proti těmto snahám bouřili a stroje ničili. Byli nazýváni luddité (luddité – od muže jménem Ludd, jenž byl prvním, kdo začal stroje ničit). Byron také bojoval proti trestu smrti. Mezi jeho nejlepší přátele patřil mladý básník Percy Bysshe Shelley. Roku 1823 z Janova odjel do Albánie a Řecka, kde se zúčastnil osvobozenického boje Řeků proti nadvládě Osmanské říše. Sídlil ve městě Missolonghi, kde onemocněl, pravděpodobně malárií. Jeho vleklé horečky spojené s kašlem se lékaři snažili léčit pouštěním žilou, což básníka ještě více oslabilo. Fyzicky zchátralý, předčasně zestárlý básník nakonec zemřel ve věku 36 let na sepsi.

Anton Pavlovič Čechov (rusky Антон Павлович Чехов; 29. leden 1860 – 15. červenec 1904) byl ruský dramatik a prozaik. Čechovův otec Pavel Jegorovič (1824-1897) pocházel z Voroněžské gubernie. Do Taganrogu přišel v roce 1844 a zprvu pracoval jako kupecký příručí. Roku 1853 se oženil s Jevgenií Jakovlevnou Morozovovou (1835-1919); o tři roky později se osamostatnil a otevřel si krám se smíšeným zbožím. Čechovovi měli sedm dětí, nejmladší dcera Anna zemřela ve věku dvou let. Všichni sourozenci

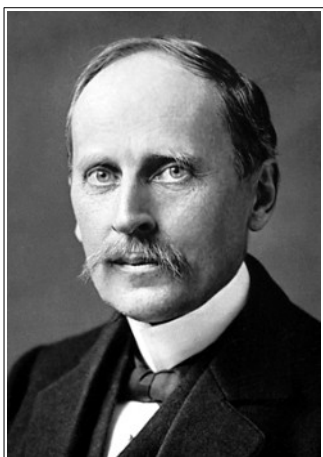
nastoupili uměleckou, pedagogickou nebo právníckou kariéru. Anton Pavlovič byl v rodině třetí nejstarší. V letech 1868 až 1879 navštěvoval gymnázium v Taganrogu. Studium nebylo příliš úspěšné, Čechov během něj dvakrát propadl: ve 3. třídě z aritmetiky a zeměpisu, v 5. z řečtiny. Roku 1876 Čechovův otec zbankrotoval a uprchl do Moskvy, kam ho postupně následovala celá rodina až na Antona Pavloviče a jeho bratra Ivana, kteří vyjednávali s věřiteli a dokončovali taganrožské gymnázium. Po maturitě roku 1879 odjel Čechov za rodiči do Moskvy, kde na tamní univerzitě vystudoval medicínu. Už za studia se u něj projevil příznak tuberkulózy. Pak pracoval jako lékař, ovšem od roku 1886 už jen příležitostně a takřka výhradně pro chudou klientelu. Aby si na studiích přivydělal, přispíval od roku 1879 do humoristických časopisů, nejčastěji pod pseudonymem Antoša Čechonte. Psal krátké humoristické povídky či žertovné miniatury, do roku 1886 jich vytvořil

kolem šesti set. Od roku 1882 psal také pro petrohradské noviny. Zhruba v roce 1886 začíná nová etapa Čechovovy tvorby, kdy píše prózy s hlubším psychologickým dosahem a ne už výhradně satirické jako dosud. To našlo ohlas v udělení Puškinovy prémie Akademií věd roku 1888. Už nemocný v roce 1890 podnikl tříměsíční cestu na Sibiř, aby psal o nucených pracích na vězeňském ostrově Sachalin. Jeho zpráva z cesty popisuje ošesný život vyhnanců v carské říši. Rok nato navštívil Rakousko-Uhersko, Itálii a Francii. V březnu 1892 zakoupil na radu lékařů usedlost na venkově, v Melichově 70 km jižně od Moskvy. Dnes je zde Čechovovo muzeum. Lékaři Čechovovi doporučili pravidelný pobyt na Krymu. V roce 1898 se spisovatel rozhodl, že se zde usadí natrvalo. Architekt Lev Šepovalov mu v Jaltě postavil dům, později nazvaný Bílá vila. Čechov se do něj spolu se sestrou a matkou nastěhoval v září 1899. Také zde je muzeum připomínající spisovatele. Roku 1900 jmenovali Čechova čestným členem Ruské akademie věd v oblasti literatury. Dva roky nato se však spisovatel členství vzdal; vyjádřil tím protest proti vyloučení Maxima Gorkého z téže instituce. Čechov prožil několik milostných vztahů. Po ukončení školy požádal o ruku Židovku Duňu Efrosovou, její rodiče však ke sňatku nedali souhlas. Ani přátelství s Liljou Markovou neskončilo manželstvím. Komplikovaný poměr s Likou Mizinovou byl jedním z popudů jeho cesty na Sachalin. Definitivně skončil až v roce 1894. Roku 1901 se Čechov oženil s Olgou Knipperovou (1869-1959). Poznal ji jako herečku Moskevského uměleckého akademického divadla (MCHAT), kde vystupovala v titulních rolích jeho her. V létě 1904 odjel spolu s manželkou do německých lázní Badenweiler, kde spoléhal na pomoc vyhlášeného lékaře MUDr. Ewalda. Ani ten mu však nemohl pomoci, a tak v noci na 15. červenec v hotelu Sommer zemřel.

Anton Pavlovič Čechov vytvořil tzv. lyrické drama, děj neprobíhá v reálném životě, ale v citovém životě, tj. jeho hrdinové prožívají vnitřní drama. Ve svých dílech (mluvíme-li pouze o dramatech) se pohybuje na rovině komiky a hořké tragédie nebo naopak. Nejistota v jasném určení žánru je pro něj typickým jevem. Přesto všechno jsou Čechovova dramata divadelním zprostředkováním skutečného života lidí v pobaveném, komickém světle, což ovšem nevyklučuje obsaženou vnitřní tragičnost, která věrně zobrazuje lidský život v jeho celkové spletnosti.

v naší knihovně: *Dramata, Humoresky, Melancholický dekameron, Můj život, Nudná historie, O lásce, Povídky II, Tiché diagnózy, Tisíc a jedna vášeň, Výkřičník*

Romain Rolland (29. leden 1866 – 30. prosinec 1944) byl francouzský prozaik, dramatik, hudební historik a literární kritik, nositel Nobelovy ceny za literaturu z roku 1915.

Romain Rolland se narodil roku 1866 v burgundském městečku Clamecy v rodině notáře. Protože již v chlapeckém věku projevoval veliké nadání, rozhodla se roku 1880 jeho rodina (zvláště na nátlak matky) přestěhovat se do Paříže, aby mohl získat co nejlepší vzdělání. Nejprve studoval na Lyceu Ludvíka Velikého. V roce 1886 se mu napotřetí podařilo udělat přijímací zkoušky na elitní školu École normale supérieure, kde až do roku 1889 studoval historii, zeměpis, filosofii a literaturu. Pak pokračoval ve studiu dva roky v Římě na École française de Rome, kde sbíral materiál pro svou dizertaci o počátcích opery v Evropě. Práce vyšla tiskem v roce 1895. V Římě se spřátelil s Malwidou von Meysenbug (1816-1903), která ho orientovala na německou hudbu, již se později zabýval celý život. V Římě pak Rolland pobýval ještě

v letech 1882-1893 a byl zde literárně činný. Od roku 1912 přestal učit a věnoval se výhradně umělecké činnosti. V roce 1904 začal Rolland pracovat na svém stěžejním díle, románu Jan Kryštof, který vyšel roku 1914 a za který byl oceněn roku 1915 Nobelovou cenou. Finanční částku s cenou spojenou ale Rolland z větší části věnoval na zmírnění útrap lidí postižených první světovou válkou. Své humanistické a pacifistické názory Rolland projevovat prací na nově vzniklém Červeném kříži, jednak ovlivňováním veřejného mínění četnými eseji z oblasti politiky, filozofie, divadla a hudby. Velice rychle se tak stal jedním z nejsilnějších duchů kulturní Evropy své doby. Od roku 1922 do roku 1933 Rolland pracoval na svém druhém rozsáhlém románu s názvem Okouzlená duše a stal se tak známou postavou světové kultury, že po okupaci Francie hitlerovským Německem se nacisté neodvážili Rollanda zatknout, aby nezpůsobili světovou vlnu nevole. A to přesto, že Rolland propagoval Sovětský svaz a jeho socialistickou formu vlády, kritizoval fašismus a jeho představitele i Mnichovskou dohodu z roku 1938. Po uzavření Molotovova–Ribbentropova paktu v roce 1939 zaujal kritický postoj i ke Stalinovi. Kromě prozaických prací je Rolland autorem celé řady životopisů významných světových osobností (např. Beethoven, Michelangelo nebo Lev Nikolajevič Tolstoj) a také mnoha divadelních her určených pro tzv. lidové divadlo. V tvorbě divadla pro nejširší lidové vrstvy, které by jim zprostředkovalo hluboké mravní ideály, viděl Rolland možnost povznesení lidstva. Rolland byl dvakrát ženatý. Roku 1892 si vzal dceru archeologa Michala Bréala. Manželství zůstalo bezdětné a v roce 1901 bylo rozvedeno. Druhou Rollandovou manželkou byla od roku 1934 překladatelka jeho knih Marie Pavlovna Kudaševa. Romain Rolland zemřel roku 1944 v Burgundsku, ve městečku Vézelay poblíž svého rodiště.

Regionální výročí – leden

František Flos – spisovatel

28.07.1864 (Přelouč) – 08.01.1961 (Praha)

místa působení: Domažlice

Odborný učitel, okresní školní inspektor, autor knih pro děti i pro dospělé, povídkář a romanopisec.

Jindřich Scribonius z Horšova – teolog

1510 (Horšovský Týn) – 13.01.1586 (Praha)

místa působení: Praha

Český teolog, v letech 1556 až 1561 působil jako administrátor pražského arcibiskupství. Podílel se na uvedení jezuitského řádu do Prahy.

Jiří Prunar – redaktor

1833 (Domažlice) – 16.01.1886 (Domažlice)

místa působení: Domažlice

Knihkupec, majitel tiskárny, tiskař a vydavatel týdeníku Posel od Čerchova.

Stanislav Gryc – archivář

21.01.1928 (Bratislava) – 06.11.2015

místa působení: Horšovský Týn

Narodil se v rodině státního zaměstnance působícího tehdy v Bratislavě. V jeho raném dětství se rodina vrátila zpět do Domažlic, kde získal základní a středoškolské vzdělání. Poté absolvoval Pedagogickou fakultu v Plzni. Po kratším působení na základních školách domažlického okresu mu nemoc znemožnila věnovat se učitelskému povolání. V roce 1967 nastoupil do Okresního archivu v Horšovském Týně, kde pracoval až do odchodu do důchodu. Zejména se specializoval na regionální historii, publikoval odborné práce ve sbornících i místním tisku. Spoluautor knih Žili v Horšovském Týně a Paměť domů.

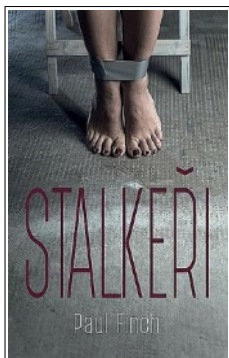
Bedřich Bernard Werner – kreslír

28.01.1690 (Topola u Kamieńce Żąbkowického) – 20.01.1776 (Vratislav)

místa působení: Horšovský Týn, Klenčí pod Čerchovem, Staňkov

Barokní kreslír, rytec a kartograf. Z lokalit dnešního okresu Domažlice zobrazil Horšovský Týn, Klenčí a Staňkov.

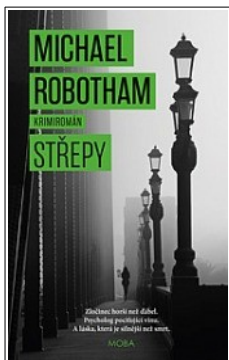
Nabídka knih k vypůjčení v naší knihovně

Stalkerři – Paul Finch

Detektiv seržant Mark Heckenburg vyšetřuje podivné zmizení osmatřiceti žen. Každá z nich vedla spokojený život, než beze stopy zmizela. Podivné okolnosti i počet obětí Heckenberga znepokojují, ovšem jeho nadřízení mají na celou věc odlišný pohled. Chtějí případ odložit.

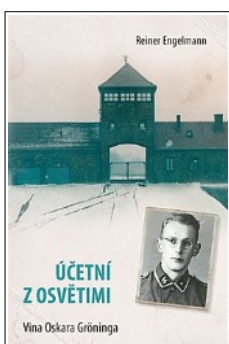
- thriller
- 432 stran

Střepy – Michael Robotham

Christina Wheelerová chce skočit z mostu a ani psycholog Joseph O'Loughlin, řečený Joe, jí nedokáže sebevraždu rozmluvit. Později se u Joea doma objeví její dospívající dcera a tvrdí, že není možné, aby se matka dobrovolně zabila tímto způsobem, protože měla panický strach z výšek.

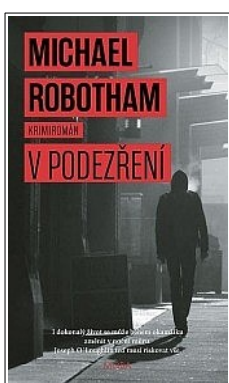
- thriller
- 568 stran

Účetní z Osvětimi: Vina Oskara Gröninga – Reiner Engelmann

Oskaru Gröningovi bylo dvacet jedna let, když jako přesvědčený příslušník SS nastoupil do služby v koncentračním táboře Osvětim. Jeho úkolem bylo vést záznamy o zabavených cennostech vězňů. I když Gröning věděl o jejich vraždění, svoji práci v Osvětimi omlouval i sám před sebou tím, že je jen účetní.

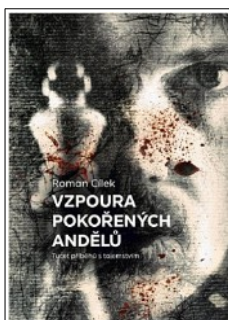
- literatura faktu
- 199 stran

V podezření – Michael Robotham

Zdá se, že se Josephu O'Loughlinovi, špičkovému klinickému psychologovi, v životě daří – má nádhernou ženu, milující dceru a úspěchy v zaměstnání. Stačí však málo a jeho dokonalý život se stane noční můrou. Vše začne ve chvíli, kdy je přizván k vyšetřování smrti neznámé mladé ženy.

- thriller
- 456 stran

Vzpouora pokořených andělů: Tucet příběhů s tajemstvím – Roman Čílek

Osvědčený autor detektivek a literatury faktu uplatňuje ve dvanácti strhujících dramatických příbězích letité zkušenosti z obou těchto žánrů. Zavádí čtenáře do exkluzivních i zdánlivě obyčejných prostředí doma a ve světě, sugestivně popisuje prapodivné zákruty v lidském myšlení i konání a vše vždy završí překvapivou pointou.

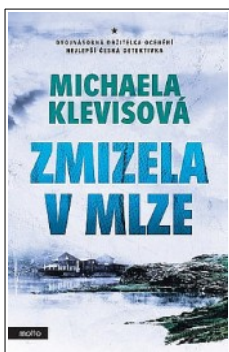
- povídky
- 220 stran

Zavátá sněhem – Martin František Stručovský

Pod sněhem se mohou ukrývat různá tajemství. Jenže tohle navždycky převrátí svět Matěje Mlynáře vzhůru nohama. Život knihkupce a příležitostného soukromého vyšetřovatele Matěje Mlynáře se stabilizoval. Daří se mu vzdorovat démonu alkoholu, užívá si vztahu a poprvé od smrti své ženy je šťastný.

- detektivka
- 299 stran

Zmizela v mlze – Michaela Klevisová

Ann-Solveig žije v odlehlé vesnici u norského fjordu vysoko za polárním kruhem s mužem, ze kterého má strach. A nikdo jí to nevěří. Pod vlivem své sousedky, psychosomaticky Katrine, se rozhodne partnera opustit... ale nakonec místo toho skočí z útesu do moře. Přesně o rok později začne Katrine dostávat výhrůžné vzkazy.

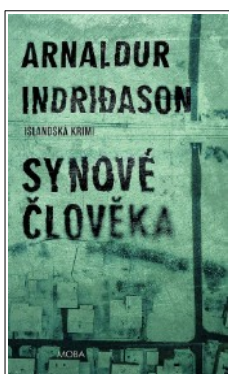
- detektivka
- 334 stran

Krajinou mrtvých mužů – Robert Ryan

V zákopech první světové války denně umírají tisíce mužů, jeden mrtvý navíc sotva koho překvapí. Až na to, že tohle tělo je plné bizarních ran, což neunikne pozornému zraku doktora Watsona, který dříve asistoval při vyšetřování samotnému Sherlocku Holmesovi. Tvář mrtvého je zmodralá, čelisti sevřené v strašlivé grimase, oči vylézají z důlků.

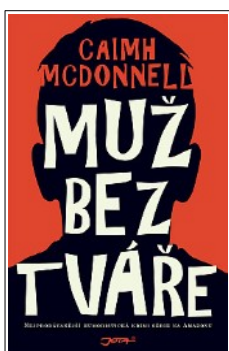
- detektivka
- 452 stran

Synové člověka – Arnaldur Indriðason

V centru Reykjavíku je nalezen brutálně zavražděný penzionovaný učitel. Téměř ve stejnou dobu spáchá jeden z jeho bývalých žáků v psychiatrické klinice sebevraždu. Bratr sebevraha zjistí jako první, že oba dva případy mají souvislost. To už jde o případy inspektora Erlendura a jeho kolegy z kriminálky Reykjavík...

- detektivka
- 252 stran

Muž bez tváře – Caimh McDonnell

Paul Mulchrone je průměrný, ničím nevynikající mladý muž z irského Dublinu, jenž se – částečně v důsledku těžkého dětství – prokousává životem doslova ze dne na den. Nemá pořádnou práci, partnerku ani světlou budoucnost. Jen tuctovou tvář, díky níž si vydělává (dá-li se to tak nazvat) na nuzné živobytí.

- román
- 387 stran

Veterinářka – Gillian Hick

At' už kastruje koně v Dublinu nebo odřezává rohy skotu na wicklowském venkově, zachraňuje zraněné kočky před podvratáky nebo se potýká se zdrogovanými hlídacími psy, veterinářku Gillian Hickovou humor nikdy neopouští. A právě její neutuchající smysl pro humor se promítá do této knihy.

- humor
- 243 stran

Aspoň jsem to zkusil – Michael Třeštík

Rezervovaný džentlmen a zároveň nepokojný dobrodruh Michael Třeštík, autor proslulých facebookových statusů, popisuje události a situace, které se mohly stát snad jedině jemu. Rozpustile klukovsky si pohrává s různými tématy a podává o tom zprávu se svým typickým suchým humorem a ironií.

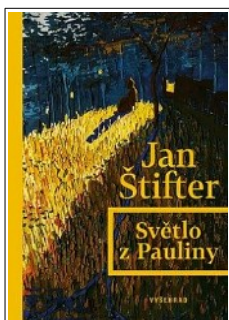
- humor
- 247 stran

Kapka štěstí v ranní kávě – Agnès Martin-Lugand

Hortense žije v Paříži a je vášnivou učitelkou tance. Veškerý svůj čas tráví v tanečním studiu a také v malém podkrovním bytě, kde prožívá velmi intenzivní románek s ženatým mužem. Domnívá se, že je šťastná, až do chvíle, kdy jí osud přichystá klopýtnutí. Hortense najednou vidí svůj život v jiném světle.

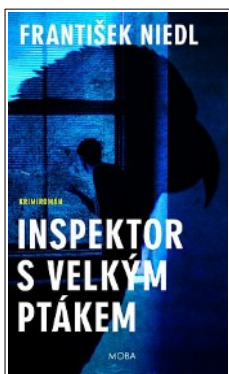
- román pro ženy
- 413 stran

Světlo z Pauliny – Jan Štífler

Tohle je svět, tak žij! Není na co čekat – co nechytneš, uteče, k čemu nepřivoníš, zvadne. I půvabnou jihočeskou osadu Paulinu pohltit les, místo komínů ční k nebi stromy a všude je hrobové ticho. Ze starého světa však přece jen něco přetrvalo: příběhy, jména a dávná rozhodnutí, která mají vliv na naši přítomnost.

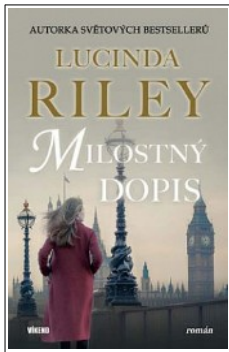
- povídky
- 174 stran

Inspektor s velkým ptákem – František Niedl

Inspektor Prévít souhlasí s tím, že se stane volavkou a přiláká na sebe ty, kteří jsou přesvědčeni, že má u sebe něco, co se nemělo nikdy objevit na veřejnosti – flash disk. A tak mizí z povrchu země, mění si identitu, stěhuje se do malého městečka Chocowinity v Severní Karolíně, kde si na břehu pronajme domek.

- krimi
- 261 stran

Milostný dopis – Lucinda Riley

Milostný dopis, který mohl změnit svět... Když v roce 1995 umírá v Londýně slavný pětadevadesátiletý herec sir James Harrison, jeho smrt nečekaně odstartuje dramatické události, jež osudově změní životy všech, kteří se úmyslně či náhodou dostali na stopu šokujícího tajemství starého pána.

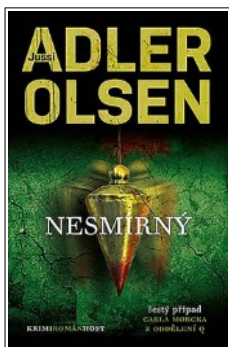
- román pro ženy
- 458 stran

Slib – Táňa Keleová-Vasilková

Dvě kamarádky, dva rozdílné osudy. Alice, veterinářka, je šťastně vdaná, má dvě děti, fenku Doru, práci, která ji baví a spoustu snů. Ten největší je cestovat a poznávat jiné země, a právě proto plánují s manželem cestu po Evropě. Iveta, novinářka, je svobodná a bezdětná. Miluje svou práci, domek na kraji Bratislavy, psa Dana a výlety.

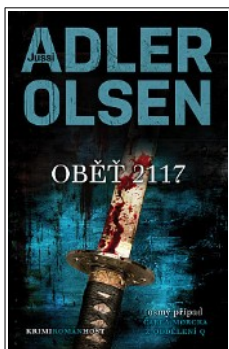
- román pro ženy
- 241 stran

Nesmírný – Jussi Adler-Olsen

Oddělení Q se pod velkým tlakem vrací k sedmnáct let starému a mimořádnému případu dívky, která jednoho dne zmizela ze školy a později byla nalezena mrtvá vysoko ve větvích stromu. Střízlivě uvažující Carl tentokrát čelí velice záhadnému případu a jeho protivník, zkušený manipulátor se železnou vůlí, chrání sebe i své blízké.

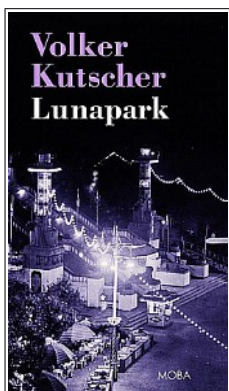
- detektivka
- 572 stran

Oběť 2117 – Jussi Adler-Olsen

Na břehu Středozemního moře se najde tělo uprchlíka. Noviny o něm píšou jako o „Oběti 2117“ a jeho smrt vyvolá sled nečekaných událostí, které přivedou Asada na pokraj zhroutilí. Musí čelit démonům z minulosti vyvolaným články španělského novináře a současně se spolu s Carlem dostává do neúprosného závodu s časem.

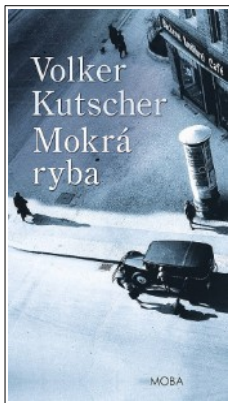
- detektivka
- 526 stran

Lunapark – Volker Kutscher

Berlín 1934: Pod železničním mostem je nalezen mrtvý příslušník SA. Na zdi nad ním se skví komunistické heslo. Tajná státní policie vychází z politicky motivované vraždy, ale komisař Gereon Rath se rozhodne vést vyšetřování jiným směrem. Když je nalezen další ubitý příslušník SA, vypadá to podle všeho na čin sériového vraha.

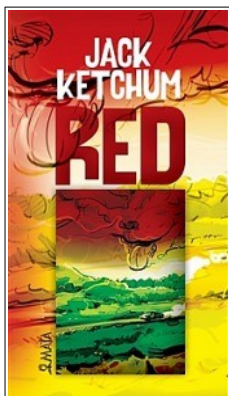
- detektivka
- 610 stran

Mokrá ryba – Volker Kutscher

Berlín roku 1929. Kriminální komisař Gereon Rath zažívá město, které je v rauši. Kokain, ilegální noční kluby, politické pouliční bitvy. Mladý, ctižádostivý komisař, který je ve městě nový a byl uklizen na mravnostní oddělení, se nikým nepověřen zapojí do vyšetřování, které vede oddělení vražd – a netuší, že píchl do vosího hnízda...

- detektivka
- 567 stran

Red – Jack Ketchum

Jediným životním potěšením stárnoucího veterána z války v Koreji byl jeho čtrnáct let starý nejlepší přítel člověka, pes Red. Zmáčknutí spouště, kterým zvykaný výrostek jen tak pro zábavu starci psa zastřelí, rozpoutá sled událostí, v nichž se odhalují a lámou charaktery a kdy se pýcha a pocit moci ukáže ve své pravé podobě.

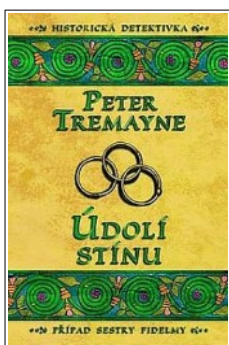
- román
- 175 stran

Na okraji propasti – Bernard Minier

Mladá Francouzka Moira pracuje v oblasti nových technologií. Když se kvůli vývoji nového softwaru ocitne v hongkongském digitálním gigantu Ming, má pocit, že ji někdo stále sleduje. Mezi zaměstnanci firmy rychle narůstá počet násilných úmrtí...

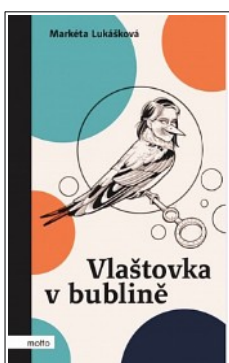
- thriller
- 547 stran

Údolí stínu – Peter Tremayne

Fidelma s Eadulfem řeší rituální vraždu třiatřiceti zavražděných mladíků. V této historické detektivce se vrátíme do šestého příběhu série, kde se sestra Fidelma, provázená věrným Eadulfem, na pokyn svého královského bratra vydává na cestu do vzdáleného „Zapovězeného údolí“.

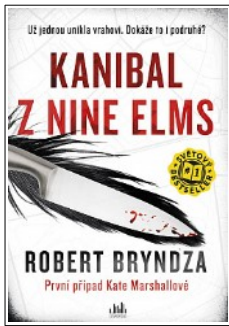
- historická detektivka
- 328 stran

Vlaštovka v bublině – Markéta Lukášková

Píše se rok 2045, Barbora leží v nemocnici a nemoc ji připravuje o poslední vzpomínky na minulost, lásku i rodinu. Důkazem, že skutečně žila, jsou hlavně její děti – nejistý Michal a suverénní Magda, která už stihla rozprodat matčin majetek. Díky novému léku se ale Bára pomalu vrací.

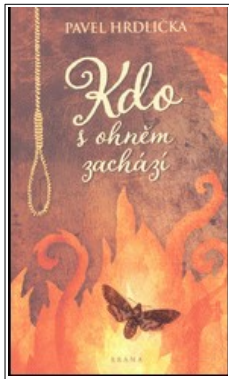
- román
- 334 stran

Kanibal z Nine Elms – Robert Bryndza

Před patnácti lety byla Kate Marshallová vycházející hvězdou londýnské policie. Dokázala vyřešit sledovaný případ nebezpečného a krutého sériového vraha s přílehlavou přezdívkou Kanibal z Nine Elms, i když přitom sama málem zemřela. Nyní Kate přednáší na univerzitě a snaží se vést poklidný život...

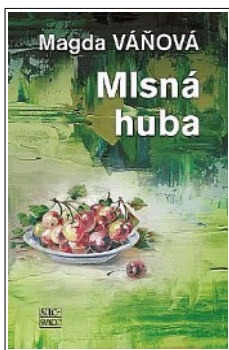
- thriller
- 441 stran

Kdo s ohněm zachází – Pavel Hrdlička

Volné pokračování historické detektivky Smrt nosí rudé škorňe se opět odehrává ve středověké Praze, a to v prosinci roku 1399. Václav od Černého koně, podrychtář Starého Města pražského, řeší další případy. Nemá toho na svých bedrech málo...

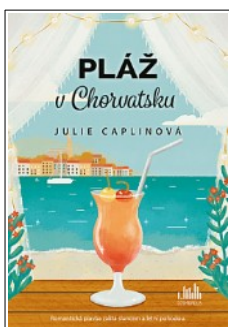
- historická detektivka
- 287 stran

Mlsná huba – Magda Váňová

Mlsná huba je restaurace, kterou si v 90. letech otevřeli v Kolíně manželé Reinovi. Jitka a Bohdan si sami zvolili restauraci jako svůj životní cíl. Jitka odmítla jít v medicínských stopách svých rodičů, zajímalo ji vaření. Bohdan s čerstvým inženýrským diplomem přivedl Jitku do jiného stavu.

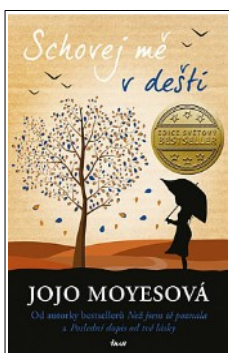
- román
- 365 stran

Pláž v Chorvatsku – Julie Caplin

Odplujte do krásného Chorvatska za letním sluncem, třpytivě tyrkysovým mořem a romantickým příběhem, který nedokážete odložit, dokud ho nedočtete! Maddie je milá a rozumná třicetiletá žena, ale má i svou bohémskou stránku: vystudovala dějiny umění a chtěla by se prosadit jako výtvarnice.

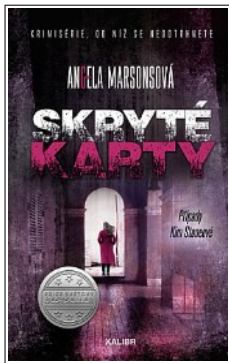
- román pro ženy
- 355 stran

Schovej mě v dešti – Jojo Moyes

Tři generace žen, jeden příběh... Když Kate jako mladá utekla z domova, nezanechala za sebou žádné stopy. Toužila začít nový život daleko od rodiny a především od matky, ke které necítila takové pouto, jaké by dcera zřejmě cítit měla. Kate se zapřísáhla, že ona sama tu pro svou milovanou dcerku Sabine vždycky bude...

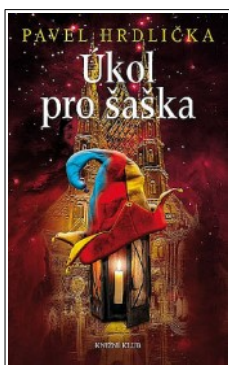
- román pro ženy
- 375 stran

Skryté karty – Angela Marsons

Na elitní soukromé škole Heathcrest dojde k tragickému úmrtí třináctileté žákyně. Zdánlivě jasný případ sebevraždy inspektorku Kim Stoneovou těžce zasáhne, protože nestačila na místo dorazit včas a dívku zachránit. Snad právě proto se nechce s verdiktem smířit...

- krimi
- 374 stran

Úkol pro šaška – Pavel Hrdlička

V Čechách nastává před husitskými bouřemi v letech 1402–1403 dramatická situace. Král Václav IV. je svým bratrem Zikmundem zbaven vlády a nakonec uvězněn ve Vídni, zemi drancují kočovní Kumáni a zároveň probíhá občanská válka mezi stoupenci Václava a Zikmunda.

- historická detektivka
- 279 stran

Zlámané kosti – Angela Marsons

Mysleli si, že budou v bezpečí. Mýlili se. Zavražděná prostitutka a opuštěné dítě - dva nálezy během jedné zimní noci odstartují další zneklidňující vyšetřování detektiva inspektorky Kim Stoneové. Další, které jí donutí čelit tváří v tvář někomu z jejího hrůzného dětství.

- krimi
- 341 stran

Místa ve tmě – Lidmila Kábrtová

Tereza je rozvedená a život si zpestřuje milenci. Klára je ptáček ve zlaté kleci. Eva se obětovala dětem a rodině. Karla si chce užívat. Alice se snaží nebýt plačka jako její matka. Petra už toho má dost a plánuje s životem seknout, ale Magdalena začne zase toužit. Jejich příběhy se nepodobají, přesto se tyto ženy v určitý moment potkávají...

- povídky
- 210 stran

Plachetnice na vinětách – Jiří Hájiček

Marie, rozvedená sedmačtyřicetiletá docentka literatury, se přes léto ocitá v poloprázdném bytě své sestry v Českém Krumlově. Dojíždí odtud na venkov za těžce nemocnými rodiči a ve volných chvílích brouzdá mezi davy turistů krumlovskými uličkami. Seznámí se přitom s mladičkým knihkupcem Filipem.

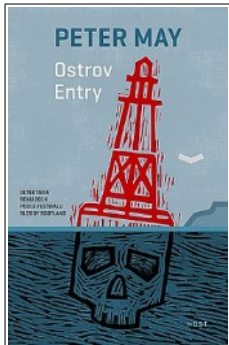
- román
- 293 stran

Není úniku – Cara Hunter

Jeden z nejnepokojivějších případů, na kterém inspektor Fawley kdy pracoval. Jsou Vánoce a z hořícího domu v severním Oxfordu byly právě vyneseny dvě děti. Tříletý Zachary je mrtvý a jeho starší bratr Mattie bojuje o život. Byli doma sami? Jejich otec je na konferenci v Londýně a nezvedá telefon, po matce nikde ani stopy...

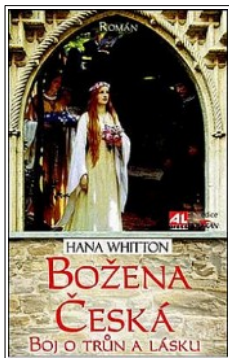
- thriller
- 391 stran

Ostrov Entry – Peter May

Když detektiv Sime Mackenzie nastupuje na palubu letadla, ani se neohlédne. Cesta na ostrov Entry pro něj představuje šanci, jak utéct hořké směsi osamělosti a lítosti svého dosavadního života. Z montrealského letiště odjíždí jako součást osmičlenného vyšetřovacího týmu.

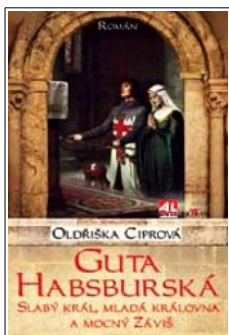
- krimi
- 405 stran

Božena Česká – Boj o trůn a lásku – Hana Whitton

Princeznu Boženu provdali za mnohem staršího braniborského markraběte Otu II., přesto s ním žije v láskyplném manželství. Ota je věrným stoupencem jejího bratra Přemysla Otakara II. Když oba zemřou, zdrcená Božena musí vstoupit mezi své dva syny a navíc ze spárů toho mladšího z nich zachránit kralovici Václava.

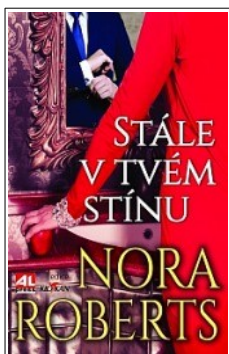
- historický román
- 222 stran

Guta Habsburská – slabý král, mladá královna a mocný Záviš – Oldřiška Ciprová

Guta Habsburská stojí po boku Václava, Přemyslovce, kterým pro jeho strach ze tmy a koček nemálo českých pánů pohrdá, byť se má Václav brzy stát jejich králem. Guta si klade otázku, zda si takového manžela dokáže vážít. Ve chvíli, kdy její srdce konečně pookřeje, na scénu vstoupí šarmantní a tajemný Záviš z Falkenštejna.

- historický román
- 176 stran

Stále v tvém stínu – Nora Roberts

Jedné horké letní noci odhalí Naomi otřesné tajemství svého otce, které ji léta pronásleduje na každém kroku. Přestože se snaží vše pečlivě skrývat, nikdy se jí nepodaří stopy za sebou zamést úplně a minulost ji dohání nejen v nočních mýřách. Kruh kolem Naomi se začíná uzavírat...

- román pro ženy, thriller
- 438 stran

Drak spí – Michaela Klevisová

Některá tajemství je lepší zapomenout. V zapadlé jihočeské vesničce se před čtrnácti lety odehrálo něco, o čem Eliščina matka už nikdy nechtěla mluvit. Dospělá Eliška se teď vrací, aby dávné události pochopila. Po jejím příjezdu však zmizí mladá žena a další je zavražděna.

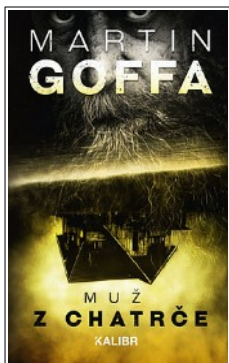
- krimi
- 343 stran

Dvakrát dole, jednou nahoře – Marcela Mlynářová

Autorka vypráví nenapodobitelným stylem o svých pozoruhodných příhodách, o dobrodružných cestách po naší domovině i cizích krajích, o životních vrcholech, pádech a zvratech. Potvrzuje, že není podstatný věk, ale přístup k životu, a navzdory všem ranám osudu je třeba vždy hledat to dobré a nikdy se nevzdávat.

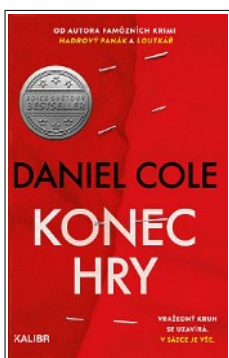
- román pro ženy
- 214 stran

Muž z chatrče – Martin Goffa

Ve staré chatrči na okraji města Ústí je nalezeno mrtvé tělo zanedbaného muže. Na první pohled to vypadá, že se jen další bezdomovec upil k smrti, ovšem situace se brzy začne komplikovat. Novinář Marek Vráz, řečený Terence, je vtažen do pátrání po člověku, jehož skon je záhadný skoro tak, jako byl záhadný celý jeho život.

- krimi
- 295 stran

Konec hry – Daniel Cole

Hadrovým panákem vše začalo. Loutkářem to pokračovalo. A teď je tu Konec hry: nejtěžší případ, který kdy detektivové Wolf a Baxterová řešili – a který nemusejí přežít... Finlay Shaw, policista v důchodu, je nalezen mrtvý v zamčené místnosti. Nikdo nepochybuje, že šlo o sebevraždu. Nikdo, až na jednoho detektiva...

- thriller
- 319 stran

Opuštěná společnost – Erik Tabery

Česká cesta od Masaryka k Babišovi. Žijeme v době, kdy jeden lživý příspěvek na Twitteru či Facebooku má větší dosah než systematická práce investigativních novinářů. Posilují populisté, kteří sbírají body kritikou establishmentu, i když sami mají z vlastního elitního postavení dlouhodobý prospěch.

- politologie
- 280 stran

LITERÁRNÍ SHRABOVÁNÍ 2022

Městská knihovna v Horšovském Týně vyhlašuje 26. ročník Literárního shrabování pro rok 2022

Akce je určena pro všechny, kteří mají chuť se podělit o svoji literární tvorbu s ostatními. Zasílejte pohádky, povídky, příběhy, básně...

Vše psané čitelně rukou nebo na počítači. Každá práce musí být opatřena jménem autora a kontaktem na něj.

Uzávěrka je 30. září 2022.

Práce posílejte nebo osobně odevzdejte do Městské knihovny Horšovský Týn: náměstí Republiky 102, 346 01 Horšovský Týn.

Pokud můžete, zašlete příspěvky mailem na adresu: knihovna@htyn.cz.

Upozornujeme, že akce není soutěžní. Vybrané příspěvky budou vydány v Almanachu Literárního shrabování, který obdrží všichni autoři.

Slavnostní vernisáž se uskuteční na podzim roku 2022.

Autor dává účastí v této akci souhlas k publikování svého díla v Almanachu Literárního shrabování 2022.

Knihovnice se těší
na vaše příspěvky.

Knižní výzva

Městská knihovna Horšovský Týn pro vás připravila 3. ročník Knižní výzvy. Vaším úkolem bude v roce 2022 přečíst 15 knih podle zadaných kritérií. Nejedná se o soutěž. Účastnit se může každý registrovaný čtenář Městské knihovny Horšovský Týn starší 15 let. Akce trvá do konce roku 2022. Pro splnění každého kritéria musí být přečtena 1 kniha. Pokud některá kniha splňuje více kritérií, je započítána pouze jednou. Všichni, kteří výzvu splní, budou odměněni v lednu 2023. Těšíme se na vaši účast.

Vaše knihovnice

- 1) Kniha, která je založena na skutečné události
- 2) Kniha, ve které se na první straně vyskytuje mužské jméno
- 3) Kniha od autora ze sousedícího státu
- 4) Kniha z lékařského prostředí
- 5) Kniha vydaná před 20 a více lety
- 6) Kniha vydaná v roce 2021
- 7) Kniha s ilustracemi
- 8) Populárně naučná kniha
- 9) Kniha, jejíž název je napsaný červenou barvou
- 10) Kniha, která má více než 300 stran
- 11) Kniha, jejíž název obsahuje číslo
- 12) Kniha s válečnou tematikou
- 13) Kniha, jejíž název začíná stejným písmenem jako vaše křestní jméno
- 14) Kniha, která má na obalu rostlinu
- 15) Kniha, jejíž název obsahuje čárku, vykřičník nebo otazník

malá **Knižní výzva**

Městská knihovna Horšovský Týn pro vás připravila 1. ročník malé Knižní výzvy. Vaším úkolem bude v roce 2022 přečíst 5 knih podle zadaných kritérií. Nejedná se o soutěž. Účastnit se může každý registrovaný čtenář Městské knihovny Horšovský Týn starší 15 let. Akce trvá do konce roku 2022. Pro splnění každého kritéria musí být přečtena 1 kniha. Pokud některá kniha splňuje více kritérií, je započítána pouze jednou. Všichni, kteří výzvu splní, budou v lednu 2023 odměněni malým dárkem. Těšíme se na vaši účast.

Vaše knihovnice

- 1) *Kniha, která je založena na skutečné události*
- 2) *Kniha vydaná v roce 2021*
- 3) *Kniha, jejíž název obsahuje číslo*
- 4) *Kniha, jejíž název začíná stejným písmenem jako vaše křestní jméno*
- 5) *Kniha, která má na obalu rostlinu*

dětská Knižní výzva

Městská knihovna Horšovský Týn pro vás připravila 3. ročník Knižní výzvy. Vaším úkolem bude v roce 2022 přečíst 8 knih podle zadaných kritérií. Nejedná se o soutěž. Účastnit se může každý registrovaný čtenář Městské knihovny Horšovský Týn mladší 15 let. Akce trvá do konce roku 2022. Pro splnění každého kritéria musí být přečtena 1 kniha. Pokud některá kniha splňuje více kritérií, je započítána pouze jednou. Všichni, kteří výzvu splní, budou odměněni v lednu 2023. Těšíme se na vaši účast.

Vaše knihovnice

- 1) *Kniha od autora, jehož příjmení začíná na písmeno M*
- 2) *Kniha se sluncem, měsícem, duhou nebo mrakem na obalu*
- 3) *Kniha, která má sudý počet stran*
- 4) *Kniha, jejíž název je složen ze 3 slov*
- 5) *Kniha, jejíž název obsahuje křestní jméno*
- 6) *Kniha se slovem knihovna, kniha, knihovník nebo knihkupec v názvu*
- 7) *Kniha od autora, který měl v Městské knihovně Horšovský Týn besedu*
- 8) *Kniha básní*

Najdi spisovatele

V každé větě se skrývá příjmení českého spisovatele.

Naše Líba a Radim od sousedů se do sebe zamilovali.
Koukej si vzít ten nedojedený chleba s sebou.
Bylo by zajímavé strávit jedno odpoledne třeba u Ernesta Hemingwaye.
Bez ruční brzdy to auto určitě nekupuj!
Trhali mu zub, očekával obrovskou bolest.
Navštívili jsme jejich tábor s kámošema a moc se nám tam líbilo.
Každý by si měl stanovovat jen ty cíle, kterých může dosáhnout.
Nedivte se, že se všichni bojí, když se naše Hanče škaredě zatváří.
Naše Monča pekla včera vánoční cukroví.
Uklízečka zase ten špinavý hadr dala na topení.
Řekl nám, že tam, kde najdeme dub, skálu a řeku, najdeme i poklad.
Dnes ještě neber benzín, zítra bude levnější.
Je mi to fuk, s tebou už to prostě takhle dál nejde.
Hauptmann Gerhart, lyrik, prozaik a esejista, obdržel v roce 1912 Nobelovu cenu za literaturu.
Ve čtvrtek byla ve škole opět masová haše k obědu.
Zajímalo ho, jak se jim líbila hra Balada pro banditu.
Časem už pomalu stigma, kterým ho v dětství označili za zloděje, nevnímal.
Asi nikdo přesně neví, kolik má chameleon různých barev.
Co je mi po něm, co vám je vůbec do toho!
Všichni žáci se celé dopoledne pilně učili.
Ten obrovský reklamní banner u Dačic už naštěstí odstranili.
Milý pane, zvala jsem vás ke mně domů již třikrát a nikdy jste nepřišel.
Jsme rádi, že se v té cizině daří Haničce dobře.
Celou noc se mi opíral náš mrňousek o rameno.
Z vodovodu konečně dnes tekla čistá voda.
Každý z nás by si určitě přál, aby byl celý svět lásky plný.
Mladý lev Ondru škaredě poškrábal, naštěstí škrábance nebyly hluboké.

Malá nápověda ☺

Abecedně řazená díla ukrytých spisovatelů:

Cikáni a jiná próza, Cizí tvář v mém zrcadle, Dcery, Deník kastelána, Dvojčata v akci, Farská panička, Fialový hrom, Hastrmani, Hordubal, Hořká smrt, Jen jedenkrát, Jsi můj král, Kainovo znamení, Krev na lopuchu, Kronika města Kocourkova, Kříž u potoka, Lidé z maringotek, Něžný barbar, Noc a naděje, Okamžiky štěstí, Pasáček z doliny, Pohádky děda Vševeda, Pohorská vesnice, Předemnou poklekni, Slova mezi barvami, Ve lví stopě, Z domoviny

Řešení: Baar, Bass, Bauer, Bezruč, Boček, Borská, Cilek, Česka, Čapek, Drda, Dubska, Erben, Fuks, Hartl, Hašek, Hrabal, Lustig, Máchla, Němcová, Nepil, Neruda, Nezval, Růžka, Sekora, Stekláč, Světlá, Vondruška

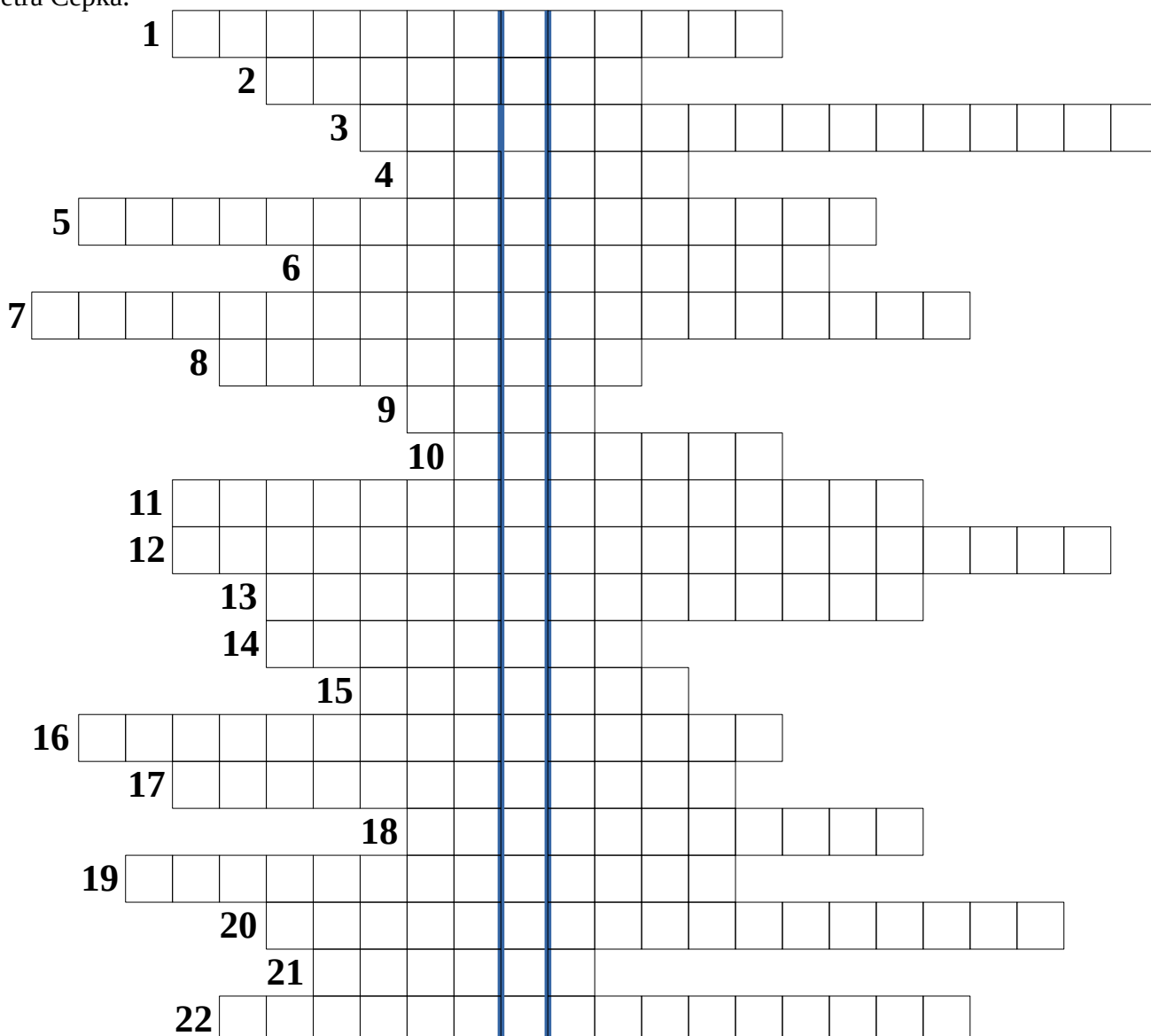
Křížovka

Do křížovky doplňte názvy knih, které byly zfilmovány. V tajence se dozvíte, co Vám přejí Vaše knihovnice.

1. Předlohu k filmu režiséra Jana Svěráka z roku 2017, který se odehrává v Protektorátu, napsal Zdeněk Svěrák. Rodina osmiletého Edy je donucena vystěhovat se z Prahy na venkov k příbuzným. Městečko, kde chlapec dosud trávil jen prázdniny, se nyní stává jeho domovem. Mladá městská rodina se musí přizpůsobit novému prostředí a také soužití pod jednou střechou s tetou a jejími příbuznými, což zahrnuje i velmi přísného dědečka.
2. Hlavní hrdina filmu – inženýr Prokop (Karel Höger) vynalezne výbušninu neobyčejné síly. Z tohoto důvodu se o něj začne zajímat představitel státu, který chce nově objevenou trhavinu využít k ovládnutí světa. Autorem knihy je Karel Čapek, film režíroval Otakar Vávra.
3. Film režisérky Alice Nellis z roku 2014 se odehrává během jediného dne, kdy tři andělé, Hachamel, Nith-Haiach a Jofaniel, zaučují nováčka – mladou andělku Ilmuth. Autorem knihy je Michal Viewegh.
4. Podle knihy Jáchyma Topola vzniklo filmové drama režiséra Víta Pancíře. Hlavní role ve snímku hráli Jakub Zich a Verica Nedeska. Jako doprovod byla použita hudba skupiny Psí vojáci. Hlavní hrdina Potok pracuje v malém divadle jako výtvarník. Je mu kolem třicítky a jeho život se neubírá v podstatě žádným směrem. Svoje okolí i sám sebe pozoruje s opovržením. Jeho bezcílý život se změní teprve v momentě, kdy potká Černou.
5. Děj filmu režiséra Petra Nikolaeva, podle knihy Michala Viewegha, začíná v 60. letech 20. století, kdy se během divadelního představení Čekání na Godota narodí malý Kvido.
6. Filmová komedie z roku 1992 režiséra Zdeňka Sirového představuje „pétepáky“ – příslušníky Pomocného technického praporu (Ondřej Vetchý, Václav Vydra, Boris Rösner aj.) – praporu, tvořeného lidmi označovanými jako třídní nepřátelé komunismu v Československu 50. let 20. století. Autorem knihy je Miloslav Švandrlík.
7. Ve filmové komedii z roku 2010 režiséra Zdeňka Trošky, podle knihy Miloslava Švandrlíka, Čeněk Dobešek, hodný a slušný pražský doktor, v zoufalství z nedostatku podpory od rodiny a financí vezme nabídku práce v Africe.
8. Lyrický film režiséra Jaromila Jireše z roku 1993 vznikl podle stejnojmenné knihy Jaroslava Havlíčka. Příběh je zasazený do atmosféry malého města na počátku 20. století. Zvláštní název tohoto filmu je složený z počátečních slabik pěti dívčích jmen, dcer svérázného venkovského lékaře Hanzelína.
9. Muž na služební cestě (Josef Somr) se chopí příležitosti pomstít se svému bývalému příteli (Luděk Munzar), který mu kdysi ublížil, tím, že mu svede ženu (Jana Dítětová). Film natočil v roce 1968 režisér Jaromil Jireš, autorem knihy je Milan Kundera.
10. Dvoudílný televizní film z roku 1971 režiséra Antonína Moskalyka a scenáristy Františka Pavlíčka s Libuší Šafránkovou a Jarmilou Kurandovou v hlavní roli byl natočen na motivy stejnojmenné povídky Boženy Němcové.
11. Československý film režiséra Miroslava Josefa Krňanského z roku 1932 byl natočen podle knihy Karla Václava Raise. Děj začíná roku 1842. Do zapadlé krkonošské vsi Pozdětína, do staré školy písmáckého učitele Čížka, se stěhuje mladý podučitel Čermák z Lánů od Paky.
12. Kniha Evžena Bočka se stala předlohou komedie Jiřího Vejdělka, k níž napsal i scénář. Hlavní role ztvárnili Hynek Čermák, Tatiana Dyková, Yvona Stolařová, Pavel Liška, Eliška Balzerová, Martin Pechlát, Vojtěch Kotek a Zdeněk Piškula. Titulní píseň složila a nazpívala košická kapela No Name.
13. Na motivy stejnojmenné knihy Ladislava Fukse byl natočen Československý film režiséra Juraje Herze z roku 1968. Jedná se o hororovou černou komedii, která je svým vyzněním řazená k následovníkům filmů německého expresionismu a k filmům československé nové vlny. Hlavní postava filmu Karel Kopfrkingl (Rudolf Hrušínský st.) je zaměstnanec krematoria.
14. Podle knihy Zdeňka Jirotky vznikla komedie, kterou v roce 1994 natočil režisér Jiří Věřčák. Jana Synková byla za roli tety Kateřiny nominována v kategorii ženský herecký výkon ve vedlejší roli na cenu Český lev.
15. Podle knihy Radky Třeštíkové byl natočen film z roku 2020 režiséra Rudolfa Havlíka. Film pojednává o osudech několika žen, jejichž životy se následně propojí. Příběhy hrdinů filmu nám ukáží, že některá setkání dokáží navěky změnit život.
16. Film Petra Kotka z roku 1993 vypráví o skupině pěti chlapců, kteří začnou vydávat časopis Tam-Tam,

do něhož sbírají všelijaké zajímavé informace. Když se dozví o tajuplném hlavolamu, začnou pátrat po jeho původu. Autorem knihy je Jaroslav Foglar.

17. Podle knihy Vladislava Vančury vznikl Československý barevný film režiséra Jiřího Menzela z roku 1968. Jedno deštivé letní odpoledne se na prázdné staré plovárně malého města sejdou major Hugo (Vlastimil Brodský), abbé Roch (František Řehák) a majitel těchto říčních lázní Antonín Důra (Rudolf Hrušínský).
18. Film natočený režisérem Janem Němcem v roce 1964 vznikl podle předlohy knihy Arnošta Lustiga. Snímek vypráví o dvou židovských chlapcích (Ladislav Janský, Antonín Kumbera) uprchlých z transportu do koncentračního tábora. Chlapci se snaží dostat domů, cesta je však nebezpečná.
19. V československém filmu režiséra Víta Olmera z roku 1991 je hlavní postavou doktor filosofie Danny Smiřický, který je v rámci povinné vojenské služby přidělen k tankovému praporu ve vojenském prostoru Kobylec. Autor knihy je Josef Škvorecký.
20. Předlohu k barevnému filmu natočenému v roce 1983 režisérem Jiřím Menzelem napsal Bohumil Hrabal. Film vypráví o svérázných obyvatelích rekreační osady a blízké vesnice, o jejich zálibách a vzájemných vztazích. Děj filmu se odehrává v polabské osadě Kersko nedaleko od Sadské. Všichni znají nezapomenutelný spor dvou mysliveckých spolků nad zastřeleným kancem.
21. Film Františka A. Brabce z roku 2000 vznikl podle knihy Karla Jaromíra Erbena. Tvůrci filmu rozhodli vybrat sedm básní z balad knižní předlohy a dát jim filmovou podobu za využití mnoha nejenom technických novinek.
22. Podle stejnojmenné knihy Jaroslava Havlíčka vznikl film natočený režisérem Jurajem Herzem v roce 1971. Snímek se dostal do výběru filmů pro Filmový festival v Cannes za rok 1972. Vynikající, stále sugestivní snímek Juraje Herze se opírá o procítěné, jemně odstíněné herecké výkony Ivy Janžurové a Petra Čepka.

Historie domů v Horšovském Týně

Plzeňská 18

Tento dům je příkladem městského činžovního domu z poloviny 19. století. Jde o volně stojící jednopatrový objekt postavený na půdorysu písmene L, původně krytý valbovou střechou. Cenné je zejména průčelí s vysokým štítem s ornamenty a kuželkovou balustrádou, na níž stojí sošky a vázy. Místnosti i chodby byly plochostropé. Dům patřival váženému knížecímu staviteli Jaroslavu Tesařovi. Ten mu také dal podobu v měšťanském stylu konce 19. století. (Ojedinělou prací je také jeho vlastní náhrobek zhotovený ve tvaru kamenných Božích muk na místním hřbitově.) Od vdovy Marie Tesařové zakoupil dům koncem 60. let minulého století František Guldan, dlouholetý vrchní číšník hotelu Pupp v Karlových Varech, sběratel a mecenáš. Financoval mimo jiné opravy masivních dřevěných historických křížů u mostu přes Radbuzu a na hřbitově. V roce 2004 dům vyhořel. Zůstaly pouze obvodové zdi. Naštěstí nebylo zasaženo průčelí s cenným štítem.

Vtipy

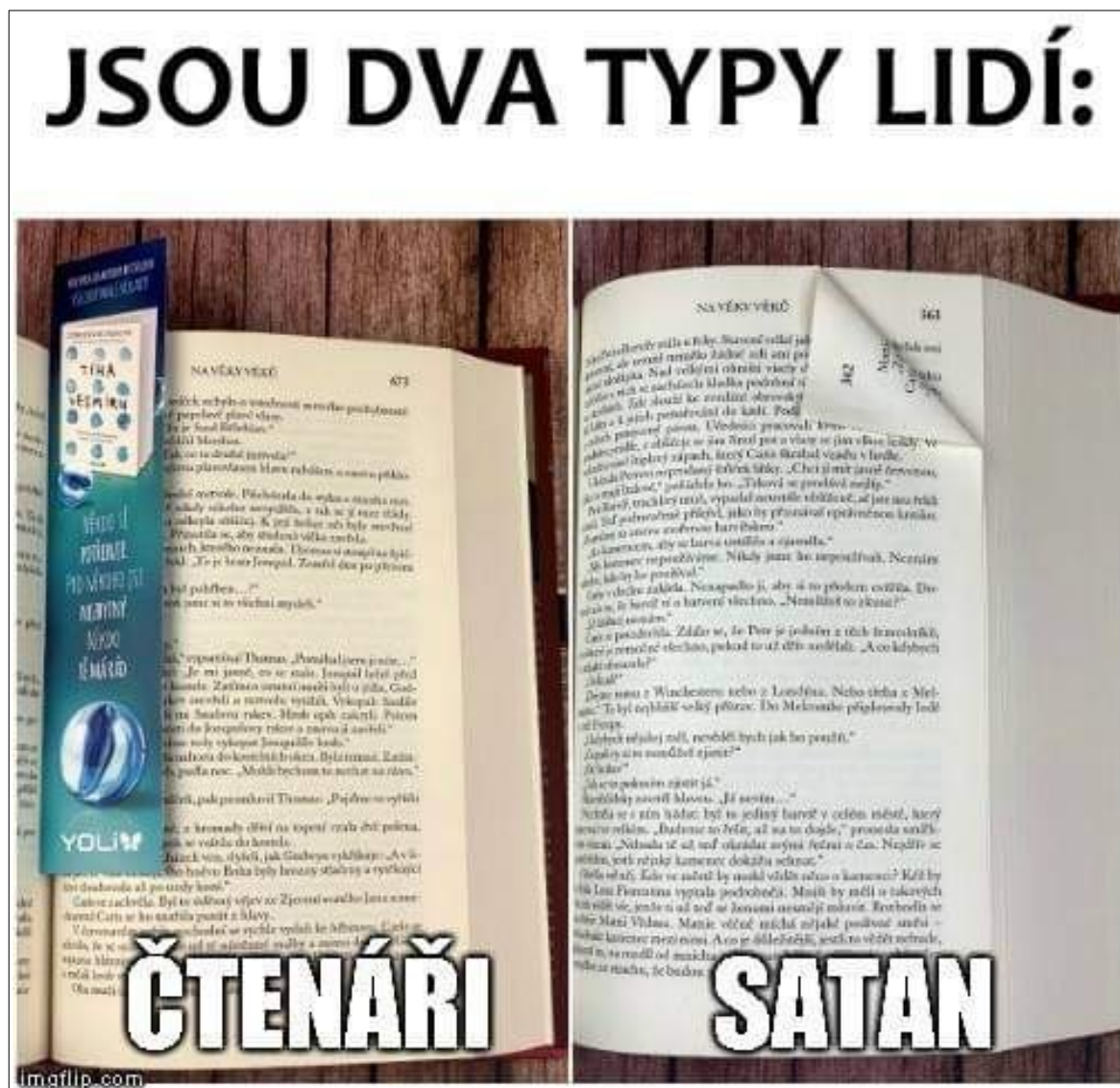
„Řekni mi co čteš a já ti povím, kdo jsi.“

„Čtu Homéra, Ovídia, Shakespeara, Balzaca, Zolu, Platóna, Němcovu, Steelovou...“

„Stačí, už vím, že jsi lhář!“

„Máte tu příručku Jak se stát rychle milionářem?“, ptá se mladý muž prodavačky v knihkupectví.

„Samozřejmě, ale doporučuji, abyste si k ní koupil trestní zákon.“

Městská knihovna
náměstí Republiky 102
346 01 Horšovský Týn
telefon: 379 422 572
mobil: 731 614 064
e-mail: knihovna@htyn.cz
knihovnaht@seznam.cz
<https://knihovnahorsovskytyn.webk.cz>

půjčovní doba:

Po	9:00 – 12:00	13:00 – 18:00
Út	zavřeno	
St	9:00 – 12:00	13:00 – 17:00
Čt	9:00 – 12:00	13:00 – 17:00
Pá	9:00 – 12:00	13:00 – 15:00